TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI • JULKAISIJA TU

TIA

1/75

Tässä talviasuisena Sarmitunturin maisema, johon Tunturiladun uusi maja rakennetaan.

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Tunturiladun toimintaa on hieno vetää. Sekä johtokunnalle että sen puheenjohtajalle on todella kannustavaa ja velvoittavaa se vastaus, jonka jäsenistö on antanut Sarmin palstahankinnan merkeissä suoritettuun tukihaasteeseen. Kämppärahastoon olemme saaneet jo toistakymmentätuhatta markkaa eli lähes palstan hankintahinnan verran. Vaikka tarvitsemmekin vielä varoja palstan rakentamiseen, osoittaa satojen jäsenten osallistuminen vapaaehtoisen toimintamme tukemiseen tunturilatuhengen elinvoimaa. Elämä maistuu joskus juhlalle — kiitos siitä koko jäsenistölle.

○ ○ ○

Sarmilla järjestetään talkoot heinä-elokuun vaihteen molemmin puolin. Koetamme hankkia sinne rakennuksen pystytettäväksi, joka tapauksessa siellä riittää mielekästä yhteistä puuhaa. Eiköhän aika moni suuntaa askeleitaan, kuka mistäkin aloittaen Sarmin yhteisiin rientoihin. Siellä sitä tavataan Huttus-Pekan johdolla. Talkoorakentajahenki ei koskaan ole ollut niitä tunturilatulaisten heikoimpia puolia.

○ ○ ○

Koko maailma on herännyt operaatio "tunturiluudan" tapaiseen toimintaan. Ympäristömme roskaantumisen estäminen ja jo tapahtuneen korjaaminen kuuluvat eri kansalaisjärjestöjen yhteiseen valtakunnalliseen jätekampanjaan, joka huipentuu 5. 6. 1975 järjestettävänä maailman ympäristöpäivänä. Toimintaideaamme kuuluu osallistuminen näissä merkeissä järjestettäviin tilaisuuksiin. Omakohtainen toiminta, myös tunturialueiden jatkuva roskaantumisen estäminen antaa parhaan tuen tälle hyvälle asialle.

○ ○ ○

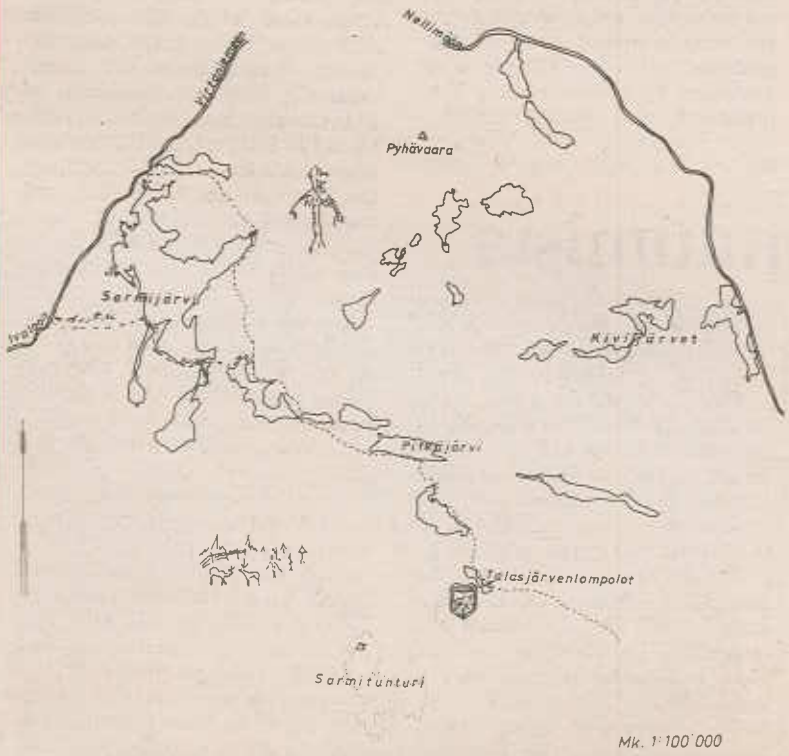
Ilmari Kyrö täyttää 18. 5. 1975 70 vuotta. Toimintamme innokkain ja kiintein tukija Raattamassa on jälleen ohittamassa virstanpylvästä sitkeänä ja vireänä. Parhaat onnittelumme! Kaikki tuttusi ja suuri määrä tuntemattomiakin on mukana juhlissasi. Toivomme Liisa-rouvan pitävän päivänsankarista hyvää huolta ja Susikyrön kalaseidan hymyilevän.

○ ○ ○

Hienosti luistavia hankia, aurinkoa ja palaneita pärstiä on muuten ennusteeni tälle keväälle.

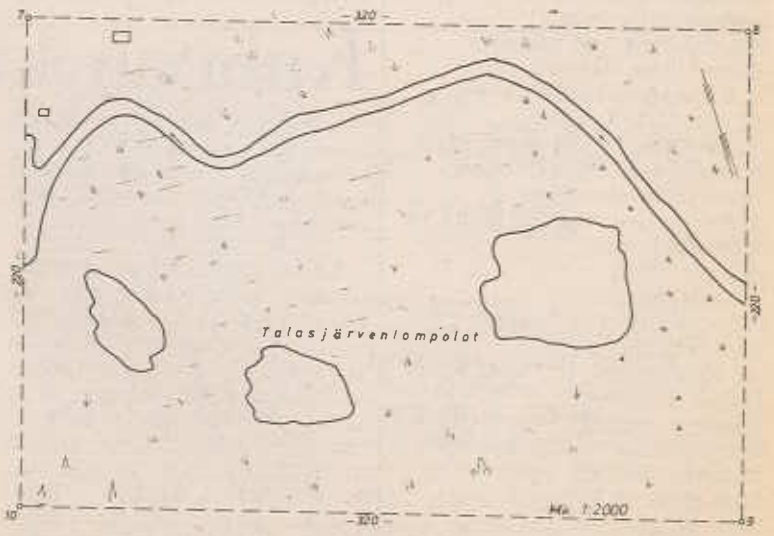
UUSI PESÄ SARMITUNTURILLE

Vuosikokouksen päätöksen mukaisesti on 22.11.74 allekirjoitetulla kauppakirjalla Tunturilatu saanut omistukseensa Inarin kunnan Paatsjoen kylässä sijaitsevan noin 7,7 ha suuruisen määräalan. Määräala sijaitsee 3 km:n päässä Sarmitunturin huipulta suoraan koilliseen. Topografinen kartta 1:100000 lehti n:o 3834 + 4812, Sarmijärvi.

Mk. 1:100 000

Suunniteltu eräkämpän rakennuspaikka on karttaan merkityn Talasjärven lompoloiden eteläisen osan pohjoisrannalla. Tälle määräalalle siirretään vielä kuluvan kevättalven aikana eräkämpäksi ja saunaksi soveltuvat vanhat rakennukset. Rakennusten pystytystalkoot pidetään 20.7. — 16.8.1975. Talkoopaikalla on majoitus omissa teltoissa ja oma muonitus. Työtä tarjolla kaikille mutta aivan erityisesti kirvesmiehille, joita toivotaan tulevan monta. Tarkempia tietoja saa Pekka Huttuselta osoitteella Joukontie 27 Pieksamäki 10. tai puh. 958-11247.

Karttapiirros Sarmitunturin alueesta ja Tunturiladun tontista.

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy syksyllä 1975

Tunturilatu r.y.

☐ JOHTOKUNTA
puheenjohtaja
Antero Tarvainen
varapuheenjohtaja
Aarno Wäänänen
jäsenet: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Pekka Huttunen, Sirkka Laakso, Yrjö Suuniittu, Sirkka Iivanainen, Jussi Saarinen
Sihteeri: Eila Lehtonen
Poutamäentie 4 B 18 00360
Helsinki 36, puh. 558399.
Jäsenkortistonhoitaja sekä rahastonhoitaja:
Anneli Peltonen
Alkutie 27 00660 Helsinki 66
puh. 749 263
Juoksevat raha-asiat hoitaa:
Kaija Nurmi, Suomen Ladun toimisto
Korkeavuorenkatu 25 A 00130
Helsinki 13
puh. 90-10101

☐ JÄSENLEHTI
Tunturilatu
Toimittanut Erkki Wiksten

☐ NAISTOIMIKUNTA
Kokoonkutsujana
Kirsti Päivärinta
Pietarinkatu 19 00140
Helsinki 14 puh. 631 531

☐ SUSIKYRÖ-TUNTURIMAJA
os. Raattama, Ylikyrö
Rakennuspäällikkö:
Pekka Huttunen
Joukontie 27 76100
Pieksämäki 10
Susikyrön isäntä:
Ossi Issakainen, Muonio

☐ SUSIVALIOKUNTA
Puheenjohtaja
Lasse Lindberg
Jäsenet: Kauno Laine, Väinö Martikainen, Raimo Niklander, Ulla Saarinen, Tuulikki Sepänmaa

☐ TUNTURIKERHOT
Kuokte (2) Hyvinkää
Puheenjohtaja Reino Aaltonen
Sihteeri: Jorma Vuorela
Vesitorninkatu 19 B 23 05820
Hyvinkää 2, puh. 914-14909
Kolbma (3) Tampere
Puheenjohtaja Yrjö Suuniittu
Sihteeri Elma Mäkinen
os. Kirjavaisenkatu 5 Tampere 56, puh. 931-630 537
Njellä (4) Pieksämäki—Mikkeli
Puheenjohtaja Pekka Huttunen
Sihteeri Eila Hämäläinen
os. Nuijanmiestenkatu 22 D 10
50100 Mikkeli 10
puh. 955-17552
Vihtta (5) Vaasa
Puheenjohtaja Aare Orhanen
Sihteeri Paavo Finnilä
os. Malmönkatu 17 65140 Vaasa 14, puh. 961-244442
Kuhtta (6) Helsinki—Vartiokylä
Puheenjohtaja Alpo Mäntynen
Sihteeri: Jari Nylen
Kotikonnuntie 3 C
00940 Helsinki 94
puh. 302947
Sietsa (7) Iisalmi
Puheenjohtaja Kauko Härkönen
Asevelikatu 10 74100 Iisalmi
Kavtsi (8) Helsinki
Puheenjohtaja Jussi Saarinen
Sihteeri Marjatta Lindberg
os. Linnankoskenkatu 3 A 9
00250 Helsinki 25
puh. 90-446 770.

Keski-Uusimaa Oy, offsetrotaatio
Kerava 1975

Kolbman kuulumisia

Täällä Tampereella elämme — niinkuin varmaan muuallakin — odotuksen aikaa. Itäkairan tukikohta, josta jo pitkään on puhuttu, on tosiasia. Sarmilla meitä odottaa mitä hienoin eräretkialue. Koskematon luonto esiintyy siellä parhaimmillaan. Siellä on järviä ja lompoloita, solisevia puroja ja kumisevia kankaita ikipetäjineen. On myös tuntureita, kuruja sekä rakkaa koluta meille jokaiselle halumme mukaan. Sinne me kolbmalaiset suuntaamme kesäisen retkemme rakentaaksemme yhdessä muiden tunturilatulaisten kanssa toisen tukikohdan eräretkiemme tyyssijaksi. Kerhomme talkoo-eräretki käynnistyy Tampereelta 8 pnä elokuuta. Jos muita tunturilatulaisia on lähdössä samaan aikaan, toivomme teidän ottavan yhteyttä yhteisen kuljetuksen järjestämiseksi.

Viime kuulumisten jälkeisen ajan tärkein tapahtuma kerhomme piirissä oli Erävaellus-kilpailujen läpivieminen. Kilpailujen järjestelyistä vastasivat — omalta osaltaan — kerhomme ehkä kokeneimmat, ko kilpailuihin aiemmin osallistuneet henkilöt. Ja läpivientiin osallistui tavalla tai toisella suuri joukko aktiivista jäsenistöä. Kaikille heille kiitos vielä kerran kilpailujen onnistumisesta. Sillä kilpailut onnistuivat pienistä järjestäjille ja myös kilpailijoille sattuneista kommelluksista huolimatta hyvin. Runsaista keskeyttämisistä välittämättä antoivat osanottajat varauksettoman kiitoksen, joka lämmittää mieliämme ja osoitti, että emme tehneet urakkaamme turhaan. Ilmeisesti kuitenkin sääolosuhteet ja tämänkertaisen kilpailun luonne olisivat mahdollistaneet kilpailun pitämisen tänä vuonna huomattavasti aikaisemmin. Esim. elokuussa, joka olikin yksi ajankohta-vaihtoehto. Kerhomme jäsenkunnan kokemuspiiri laajeni jälleen, ehkäpä merkittävimmällä tavalla tähänastisessa toiminnassamme. Jälkimaininkeina näistä kilpailuista joutuivat kerhomme edustajat mukaan Tampereen Seutukaavaliiton alulle panemaan Sata-Hämeen Vaellus-suunnitteluun. Suunnitteluvaiheen ollessa nyt ohi ja ko vaellusta toteuttavassa toimikunnassa kerhomme edustajana Väinö Martikainen. Toinen Seutukaavaliiton projekti on retkeilyalueiden suunnittelu, johon työhön on myös kutsuttu kerhomme edustus mukaan.

Opintokerho-asia on jälleen tämän talven aikana ollut kerhomme toiminnassa mukana. Eräretkiä ja mikseipä myöskin Tunturisusivaatimuksia ajatellen on suunnistuskoulutus ohjelmassamme. Toinen aihe on SL:n kokoama luontomoniste retkeilystä, joka onkin virittänyt useammankin kerran mielenkiintoisen keskustelun. Retkikuviakin olemme katselleet ja joulunvieton Susikyrössä sekä muutkin kaamos-retket keskustelleet kerhoiltojen ohjelmana. Pikkujoulun vietimme suurella joukolla Torpan kurssikeskuksen viihtyisissä suojissa. Hiihtomahdollisuudet ovat täällä olleet ehkä kehnoimmat koko maassa, mutta useimmat ovat kuitenkin päässeet suksille edes jonkun kerran. Latosaaren retkeilyt olemme kuitenkin joutuneet tekemään kävellen. Savusaunan nautintoja ei lumettomuus ole päässyt häiritsemään. Kerhomme pienahkio-kokeilu jatkuu tämän talven lapinretkien aikana. Olemme nyt hieman leventäneet aikaisemmin käyttämäämme muoviahkiota. Näitä sekä erästä uuttakin mallia kokeilemme huhtikuun hangilla. Ehkäpä kerromme tämän kokeilun tuloksista lehtemme palstoilla myöhemmin.

Lapinretkien sesonki on ilmeisesti tämän ilmestyessä parhaimmillaan. Jotkut ovat jo retkensä ehtineet tehdä ja osa vielä odottelee malttamattomana lähtöretkeä, mutta "meikä-poika" se vaan hiihtelee Koillismaan Susihiihdon reitillä Nuorgamista Kiilopäälle. Sarmin maisemissa tapaamme kerhon toisen eräretkiporukan, joka Kalle Keräsen johdolla tutustuu uuden, tulevan tukikohtamme talvisiin maisemiin. Mutta mikäli olen oikein kuullut, ovat tunturilatulaiset joukolla rynnistämässä Sarmille, joten siellä tavataan — ainakin talkoissa.

Elämysrikkaita eräretkiä toivotellen. — YKÄ

Topi Harjanne sai miehen ikään tullessaan tunturilatulaisilta lahjaksi nilin, käsikäyttöisen, niinkuin kuvasta näkyy.

Topi Harjanne 50 vuotta

22. 1. 75 vietti Topi syntymäpäiviä ja Tunturilatu kävi onnittelemassa tätä nuorta 50-vuotiasta.

Topi on ollut Tunturiladun aktiivisimpia jäseniä 50-luvulta alkaen. Hän on johtokunnan jäsenenä toiminut v:sta -59 lähtien ja ollut susivaliokunnan jäsen useita vuosia. Talkootoiminta on Topin mielestä yhdistyksen kantava voima, ja niinpä hän itse on ollut esimerkkiä näyttämässä kun talkoilla on jotain tapahtunut. Rakennustalkoista mainittakoon ainakin Morrisvei, Susikammi, Ykin silta ja Susikyrö. Lisäksi kaikki postitus-, pakkaus-, juhlien järjestely-, ym. talkoot; eipä liene montaa joissa ei Topi olisi ollut varsinaisena puuhamiehenä, puhumattakaan siitä mitä hän yksin yhden miehen talkoilla on aikaan saanut. Ehtivänä miehenä hän on osallistunut muidenkin Latu-yhdistysten toimintaan ja Suomen Ladun hopeisen ansioplaketin ennättikin hänelle esittää Helsingin Latu ennen Tunturilatua. Ikäsudeksi Topi kutsuttiin vuonna 1971. Tunturilatu ojensi päivänsankarille merkkipäivänään Susinilin pienoismallin ja onnentoivotukset oli piirretty suden *päänahan palaselle.*

Njellän kuulumisia

Sitten kun viimeksi tavattiin, on pidetty Njellän 5-vuotiskerhoilta 18.1.1975. Kokouspaikkana oli Motelli Sateenkaari Mikkelin Vuolingassa. Kerhoiltaamme juhlistivat vierainamme Antero, Eino ja Petteri. Muisteltiin menneitä, keskusteltiin tulevista suunnitelmista ja katsottiin Anteron esittämiä kuvia Lapista ja Alpeilta myöhäiseen yöhön. Njellä on jo aloittanut Sarmitunturin Susipesän rakentamisen. On purettu ja niputettu rakentamiseen tarvittavaa puutavaraa ja kovalla touhulla etsitty eräkämpäksi soveltuvaa vanhaa rakennusta. Teittisen Viljohan lupasi kuljettaa rekka-autollaan noin vain talkooavustuksena tarvittavat rakennushirret ja muutkin työkötarpeet tien päähän, josta erämaataivallus voisi alkaa. Toivotaan, että lehden ilmestymisaikana on jo Viljo Lasteineen päässyt perille Kivijärven tien varteen ja n. 10 km:n erämaakuljetus traktorilla voitu esteettä suorittaa. Edessä onkin sitten rakentamiskesä, niin Njelläläisille kuin muillekin tunturilatulaisille. Susipesän rakennustalkoissa tavataan.

PH

Kuhttan kuulumisia

Kuhttan toiminta vuonna -74 pyöri 35 vakinaisen jäsenen voimin kokeneiden eräsusien johdolla vilkkaasti. Kerho sai taas viime vuonnakin uutta verta riveihinsä.

Kevään kerhoilloissa opetettiin ensiapua, luonnontuntemusta, valokuvausta ja kivitietoutta. Tietysti suunnistuskoulutuskin kuului asiaan varsinkin, kun edessä oli jokakeväinen erätaitokilpailu, jossa kerhon parivaljakoiden taidot punnitaan. Velvollisuutena oli tietysti myös hiihtolomavaellus jolle lähdettiin viiden porukan voimin. Myöskin pääsiäisenä lähti kaksi porukkaa. Edellämainitusta kilpailustamme tulikin varsin opettavainen sekä järjestäjille että kilpailijoille.

Elokuun alussa Kuhtta vei n. 60 vaeltajaa Lappiin, missä sitten vaellusporukat samosivat Saariselän, Lemmenjoen, Käsivarren ja Pältsän maisemissa.

Syksyllä vaelluskuvia katseltaessa ja vaelluksia muisteltaessa moni päätti lähteä katsomaan Haltin seutuja. Lokakuun lopulla pidettyyn erävaelluksen SM-kilpaan osallistui Kuhttasta neljä paria, menestymättä sijoituksellisesti mitenkään erikoisemmin. Hyvin järjestetty ja mielenkiintoinen kilpailu muuten. Syksyn kuluessa näytettiin pari kiintoisaa vaelluselokuvaa ja pidettiin rattoisa pikkujoulujuhla.

Tämän kevään ohjelmaan kuuluu, paitsi hiihtolomavaellus, myös monipuolista opetustoimintaa ja illanviettoja muistelmien parissa. Kevään kuluessa järjestetään ryhmänjohtajakurssi ja erätaito kilpailu, opetetaan luonnontuntemusta ja -suojelua, esitellään vaelluskohteita ja pidetään yleisöilta. Kuhttan vaellusryhmät tulevat vaelluksillaan keräämään tietoja kämpistä, vesistöistä ja yleensäkin maisemista tulevia vaelluksia ja vaeltajia varten.

Kevään merkeissä Kuhttan sihteeri Jari Nylén

Kavtsin kuulumisia

Tätä juttua kirjoittaessani on Maire, rahastonhoitajamme kadehdittavasti Sarmitunturin maastossa hiihtelemässä. Sitä hiihtoa ei täällä Helsingin maastossa ole pahemmin voinut harrastaa, syynä krooninen lumen puute. Lunta on meidänkin ollut pakko hakea Riihimäen ja Lahden korkeudelta sunnuntai- tai viikonloppuretkillä.

Mairen poissaolon vuoksi en mene täsmällistä jäsenmääräämme vannomaan, jossain 220 — 270 välillä se nyt lienee. Uusia tulee hiljalleen. Kerhoilloissa käy keskimäärin 50 — 60 jäsentä, mutta voi sitä kauhistuksen hetkeä, jolloin kaikki yli 250 postituslistalla olevaa saavat päähänsä tulla samalla kertaa, kun nykyinen kokoustila vetää parhaimmillaan 80 henkeä. Tämä on silti jäsenistölle kehoitus, jos kokoustila ei riitä, haemme suuremman.

Dipolin susiaisissa vihittiin runsain joukoin Kavtsilaisia, 1 ikäkausi, 5 — 6 johtajasutta ja kymmenkunta tunturisutta. Uutta susilaumaa vasta kasvatetaan.

Susiaistalkoiden lisäksi on kerhomme perinteellisesti pykännyt Tunturiladun pikkujoulun Kiljavan Kotorantaan, jossa nytkin oli noin 30 osanottajaa.

Oma kämppä on ollut lähellä kerholaisten sydäntä. Inkoosta vuokrattu Alkärrin talo, joka koenimekseen sai Kärrikaltion, oli syksyllä ahkeran kunnostuksen kohteena ja saatiinkin se asuttavaan kuntoon. Tällä hetkellä on tilanne kuitenkin epävarma, saadaanko se ostaa vai ei. Viranomaiset ovat kuitenkin luvanneet, että jos ei sitä, niin joku vastaava. Kämpän suosio on ylittänyt odotukset. Inkoon korpien rauhassa on viikonloppuna vietetty ja lähitienoilla retkeilty mies- ja naislukuisasti. Minimiehitys lienee ollut susiaisillan 2 henkeä, maksimi laskiaisena noin 30. Jäsenistö on viihtynyt.

Rahankeruu kämpän ostoa varten on sujunut varsin kiitettävästi, vaikka talousarvion asettamiin päämääriin vielä onkin kovasti työtä tehtävä. Suurin ansio lankeaa hyvin onnistuneiden myyjäisten tiliin. Raha-asioissa ei ole toimittu pelkästään omaksi hyväksi, kerhon jäsenistö on antanut kiitettävän panoksensa Sarmitunturin kämpän rahoittamiseksi. Susipesän talkoisiin on tulossa väkeä posket innostuksesta hehkuen.

Kerhoillat ovat jatkuneet kuukausittain vanhaan malliin, on mm. esitelty Helsingin ulkoilualueet, väitelty talviretken varusteista ja kuunneltu ihmeellisiä tarinoita melontaretkeilystä Lapin vesissä ja niistä vaikeuksista, mitä itsekukin voi kuvitella, kun on vietävä kumiveneet, yms. varusteet kottikärryillä soiden läpi lähdejärvelle.

Viikonloppuretkiä on kerho tehnyt kaikkiaan kolme kappaletta, lisäksi lukemattomia epävirallisia, mm. pikkujoulu Alkärrin kämpälle. Sunnuntairetkiä ym. on tehty liki kymmenen kappaletta. Joka torstai on käyty lenkillä. Kyykkä alkaa taas keväällä.

Tänä talvena on tossunkulutus ollut kauheaa, kun hiihtämään ei pääse matkustamatta ensin vähintään 80 km pohjoiseen. Hiihtoharjoitus on jäänyt täällä Helsingin Seudulla viime vuosina niin vähiin, että kohta jo arvelluttaa talviretki Lappiin, kun ei enää tiedä mitenpäin sukset jalkaan laitetaan. Sulanmaan retkille ovat halut sitä suuremmat, onhan itsestään syntynyt sopivan vaativa haaste, vaellus Susikyröstä Sarmin Susipesälle tai päinvastoin.

Jussi

Muistikirjan lisälehdet

○ KEVÄÄN KUVAILTAa vietetään 9. 5. alkaen klo 19 Helsingissä, Auratalon juhlakerroksessa os. Tukholmankatu 2. Ottakaa mukaan omat retkifilmit ja diat myös aikaisemmilta retkiltänne. Katsellaan niitä yhdessä. Jos on kysyttävää asian johdosta niin Jussi Saarinen vastaa puh. 885474 tai 821022.

○ ○ ○

○ ARVONNASSA jäsenmaksunsa ajoissa (31. 1. mennessä) maksaneiden kesken voitti suksiparin IRJA ORLO Vantaalta.

○ ○ ○

○ ULKOTAMMION RETKI 7—8. 6. Retkestä tarkemmin toisaalla lehdessämme.

○ ERÄMESSUT RIIHIMÄELLÄ 21—25. 5. Kannattaa seurata päivälehtien ilmoituksia.

○ SUOMEN LADUN LEIRIPÄIVÄT 28—29. 6. HÄMEENLINNASSA. Tarkemmin Latu- ja Polku-lehdessä.

○ SUSIPALSTAN RAKENNUSTALKOOT SARMITUNTURILLA 21. 7. alkaen. Pekka Huttunen kertoo asiasta enemmän lehden etusivuilla.

○ SUSIVIHKIÄISET 1. 11. 75 todennäköisesti DIPOLISSA, mutta vuoden 1976 vihkiäiset, joka on myös 30-vuotisjuhla, pyritään pitämään Lapissa. Paikasta ei uskalla vielä puhua tarkemmin.

○ ○ ○

○ SUSIKYRÖN PUUTALKOOT toukokuusta syyskuuhun 1975. Maapuiden keräystä varten on lunastettu lupakirja Susikyrön tonttiin rajoittuvalta yhteismetsäalueelta 20 kuutiometrin määrälle. Lupakirjan määräaika päättyy 30. 9. 75. Joten kaikki Susikyrössä tuona aikana kävijät: kerätkää naapuritontilta maassa olevia puita ja kuljettakaa ne Susikyrön tontille. Pidetään kuitenkin huoli, ettei ylitetä sitä kahdenkymmenen motin rajaa.

○ ○ ○

○ KULTAVIIKKOA ei tänä vuonna vietetä, mutta ei silti unohdeta, että Susiäytsistä, omalta valtaukseltamme voi huuhtoa vaikka sormuskullat vielä parina seuraavana kesänä.

○ ○ ○

○ TUNTURIKERHO KUHTTAN kerhoiltojen ohjelmat keväällä -75:

12. 3. Retkeilylainsäädäntö ja luonnonsuojelu. **26. 3.** Kuvailta ja tee. **2. 4.—25. 5.** Ryhmänjohtajakurssi, 8:na iltana. **9. 4.** Vaelluskohteiden esittely, vesistöjen käyttö. **13. 4.** Yleisöilta. **23. 4.** Kalastus, ruuanlaitto ja sienituntemus. **2.—3. 5.** Erätaitokilpailut. **7. 5.** Suunnistuskoulutus. **21. 5.** Tehtävät vaelluksella ja tehtävien jako. **25. 5.** Koko perheen ulkoilupäivä Suviarannassa. Talvikauden päättäjäiset (sama paikka).

Normaalit kerhoillat Porttikuja 6:ssa kello 19.00.

○ ○ ○

○ TUNTURILATU-LEHTI ilmestyy seuraavan kerran susiaisiin mennessä. Siihen voivat jäsenet tarinaa kirjoitella ja julkaistaan sen mukaan kun tilaa riittää. Lähettäkää ne kuitenkin syyskuun loppuun mennessä vaikka Sirkka Laaksolle os. Päivärinteentie 11 A 13 04200 KERAVA.

○ ○ ○

○ HELAVAELLUS lauantaina, 3. 5. 1975. Lähdetään klo 6.00 Helsingistä, Pirkkolan urheilupuiston ylä-pysäköintialueelta kohti Hyvinkäätä. Omat eväät mukaan. Hyvinkäällä on mahdollisuus saunoa ja uida, mikäli ehtii uimahallille ennen klo 19. Saunavarusteet ja vaihtovaatteet on mahdollisuus lähettää Pirkkolasta Hyvinkäälle autolla. Paluuta Hyvinkäältä Helsinkiin ei ole järjestetty, vaan jokainen voi hoitaa sen parhaaksi katsomallaan tavalla.

Ilmari Kyrö täytteli vuosia, kuten puheenjohtajan palstalla tarkemmin kerrotaan. Tässä päivänsakari kotioloissaan vaimonsa Liisan kanssa.

ANORAKKI vaativaan käyttöön

LK-tuote valmistaa korkealaatuisia anorakkeja, jotka on testattu useilla vaelluksilla ja vaihtelevissa olosuhteissa. Tuotteiden ominaisuuksia on parannettu vaatimusten mukaan.

MATERIAALIT Talvianorakkien kangas on PMK:n erittäin kestävää, vettähylkivää diogabardiinia, kesämallit ohuempaa, dioluxia. Runsas värivalikoima.

TALVIANORAKIT

GAISSA Pitkämallinen talvianorakki, jossa vuorillinen huppu. Kaula-aukko suljetaan nyörityksellä. Rintatasku (25 cm vetoketju). Edessä isot alataskut. Vasemmassa hihassa pieni vetoketjullinen tasku. Hihojen suissa resorineulos. Sisäpuolella haarakiinnitys. Vetoketjut tukevia.

TSOKKA Malli sama kuin Gaissa. Lisänä tuulihihat, kompassitasku, vahvistettu alasuoja. Mahdollisuus saada nyörityksen sijaan vetoketju kaula-aukkoon, samoin huppuun karvareunus ja -vuori, sekä alataskujen sijaan ns. ''kengurutasku''. Koot: naisten 36—46 miesten 48—58.

VAPAA-AJAN PUSEROT

KUOLPANA Kangas PMK:n diogabardiinia, vuori lämmin tikattu diolenvanu. Edessä vetoketju. Kaulus ja hihojen suut joustavaa akryyli-villaneulosta. Koot: 46—56.

AUTTO Vapaa-ajan huppari. Materiaali lämmintä ja pehmeää trikoosametia. Huppu ja iso etutasku. Useita eri värejä. Koot: naisten 36—44 miesten 48—56.

SUKSIPUSSIT

KOMSIO Kangas PMK:n vahvaa laatua. Varustettu kädensijalla ja kiristyshihnoilla. Suojaa arvokkaat suksesi. Väri sininen. Pituudet: 205 ja 220 cm.

LK-tuote Oy Ilmarinkatu 34 33500 Tampere 50, puh. 931-56 121

VALTIOVALTAKIN tarttumassa luudan varteen

Sisäasiainministeriön ympäristönsuojeluosasto on lähettänyt ''jakelussa mainituille'' 4. 3. 1975 päivätyn kirjeen, jossa kehoitetaan osallistumaan valtakunnalliseen jätekampanjaan. Jakelun mukaan kirjeen saajien joukossa on neljä ministeriötä, kahdeksan hallitusta ja 57 eri yhteisöä, mm. Suomen Latu ja Tunturilatu. Kampanjan tarkoituksen selvittämiseksi seuraava lainaus mainitusta kirjeestä:

''Sisäasiainministeriön tarkoituksena on järjestää kevään ja kesän 1975 aikana yhteistoiminnassa eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa valtakunnallinen jätekampanja. Kampanja koostuu toisaalta viranomaisten toimittaman jätehuoltoa ja jätteiden hyötykäyttöä sekä roskaantumisen torjuntaa koskevan valistusaineiston jakamisesta sekä toisaalta kampanjaan osallistuvien yhteisöjen myötävaikutuksella toteuttavista siivoustalkoista.

Siivoustalkoot on tarkoitus järjestää koko maassa 7. 5.—31. 8. 1975 välisenä aikana, etupäässä kuitenkin heti maan kuivuttua lumen sulamisen jälkeen, jolloin ympäristön roskaantumisen haitat ovat selvimmin nähtävissä. Toivottavaa kuitenkin on, että toiminta jatkuisi kesäkuukausienkin ajan. Siivoustalkoiden kuten koko jätekampanjankin huippukohdan muodostaisi Maailman ympäristöpäivän vietto kesäkuun 5. päivänä 1975.''

Tämä on siis valtakunnallinen kampanja ja tietenkin tunturilatulaiset osallistuvat siihen mahdollisuuksiensa mukaan. Kokemustahan meillä on omasta parin vuoden takaisesta tempauksesta Saariselällä. Lähinnä meidän työkenttänämme ovat Lapin retkireitit ja autiotuvat ympäristöineen ja siinäpä työmaata onkin ihan tarpeeksi! Ilmeisesti on tällä kerralla tulossa mukaan muitakin porukoita myös Lapin maisemiin.

Yhdistyksemme johtokunta käsitteli tätä asiaa 14. 3. 75 pitämässään kokouksessa ja lyhyesti mainittuna todettiin ja päätettiin seuraavaa: Tällä kerralla ei meillä ole mahdollisuuksia ainakaan johtokunnan taholta ryhtyä erityisesti organisoimaan tällaista jätekampanjaa Lapissa. Kuitenkin johtokunta kehoittaa yhdistyksemme jäseniä osallistumaan siihen. Onhan se jo perinteisiimme kuuluvaa toimintaa. Eräretkiporukoita kehoitetaan siis varaamaan muutama päivä ''luppopäiväksi'' tämän kampanjan merkeissä. Myös kerhoillamme on taas tilaisuus työnäytöksiin vaikka omiakin talkoita on tiedossa. Näin siis johtokunta asiaa ajatteli.

Tästä kampanjasta saadaan vielä kevään kuluessa lisää ohjeaineistoa, josta tullaan tiedottamaan ainakin tunturikerhoille ja mahdollisuuksien muakan koko jäsenistölle, esim. Latu ja Polku lehden palstoilla.

Jo tässä vaiheessa todettakoon, että Lapin maisemat ovat valtion maita ja isäntänä siellä on metsähallitus, jonka antamia ohjeita meidän tulee noudattaa. Tätä varten otti allekirjoittanut yhteyden metsähallitukseen metsänhoitaja Leväslaihoon, joka muistaen menestyksellistä ''tunturiluutaa'' antoi seuraavia alustavia ohjeita:

1. Roskia ei saa ryhtyä oma-aloitteisesti polttamaan, vaan siihen tulee saada paikallisen metsäviranomaisen lupa. Kuivana aikana ja tuulisella säällä ei roskanpolttoon saa ryhtyä. Kulovartioihin on tehtävä ilmoitus roskanpoltosta, ettei tulisi vikahälytystä.
2. Roskien polttaminen voidaan myöskin jättää hoitoalueen omien valvojien suoritettavaksi. Tällöin roskat kerätään kasaan ja peitetään sen verran, ettei tuuli niitä hajoita.
3. Roskakuopan saa kaivaa entisen kuopan viereen. Varsinkin lasitavaran ja peltipurkit saa haudata maahan.
4. Tupien siivoamiseen ei tarvita erillistä lupaa. Tee lyhyt raportti vieraskirjaan.
5. Ennen eräretken aloittamista on syytä ottaa yhteys paikallisen hoitoalueen viranomaiseen, koska heille on saattanut tulla asiaa koskevia tarkempia ohjeita.

Metsähallituksen suhtautuminen siivoustalkoiden suorittamiseen on myönteinen.

On muistettava, että esimerkiksi Saariselällä on myöskin yksityisten omistamia tupia kuten Tyyrojan kämppä, Rusinakaltio ja Mukkakönkään ruoktu. Saattaa olla, että yksityiset omistajat tai haltijat haluavat osallistua kampanjaan siivoamalla omat kämppänsä.

Ajan puutteen vuoksi tämä informaatio on vaillinainen, mutta kevään kuluessa saadaan vielä lisätietoja. Haluaisin painottaa, että tähän kampanjaan meidän kannattaa osallistua.

Johtokunnan puolesta ja terveisin

PETTERI WÄÄNÄNEN

TUNTURISSA KÄVIJÄT MATKUSTAVAT ALKUMATKAN JUNALLA,

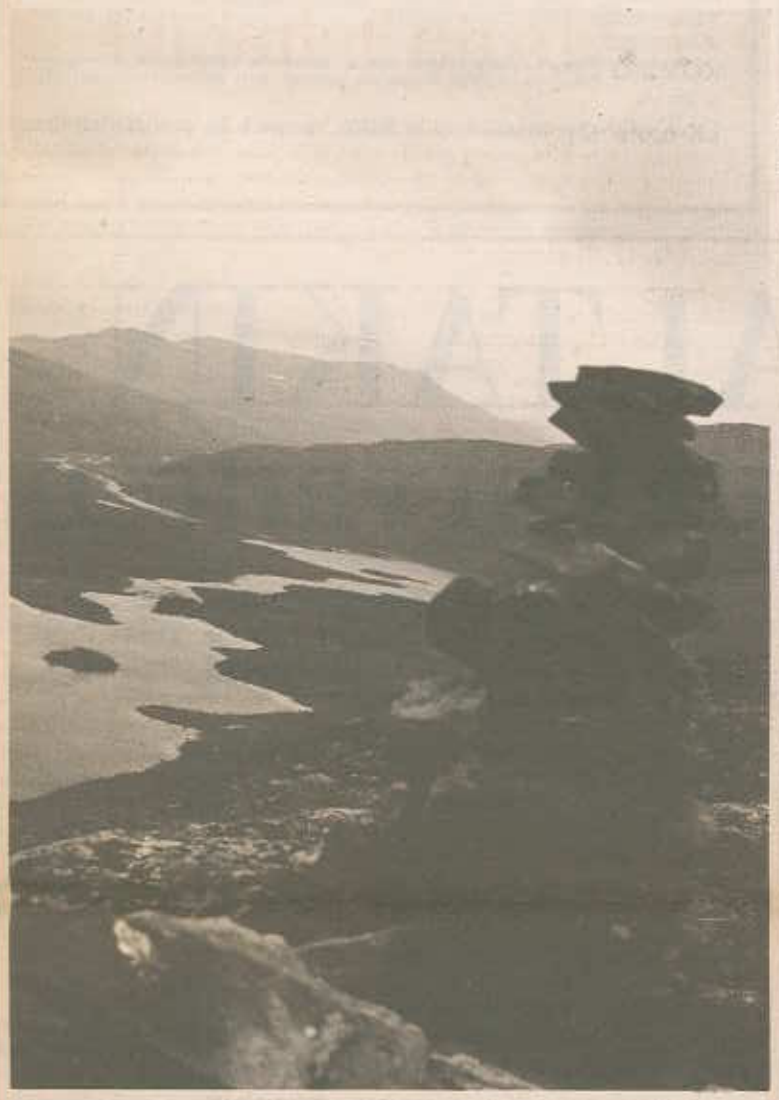
koska rautateitse pääsee mukavasti päivällä, makuuvaunussa nukkuen yöllä huokein kustannuksin kaikkina vuodenaikoina

MUKAVAA MATKAA

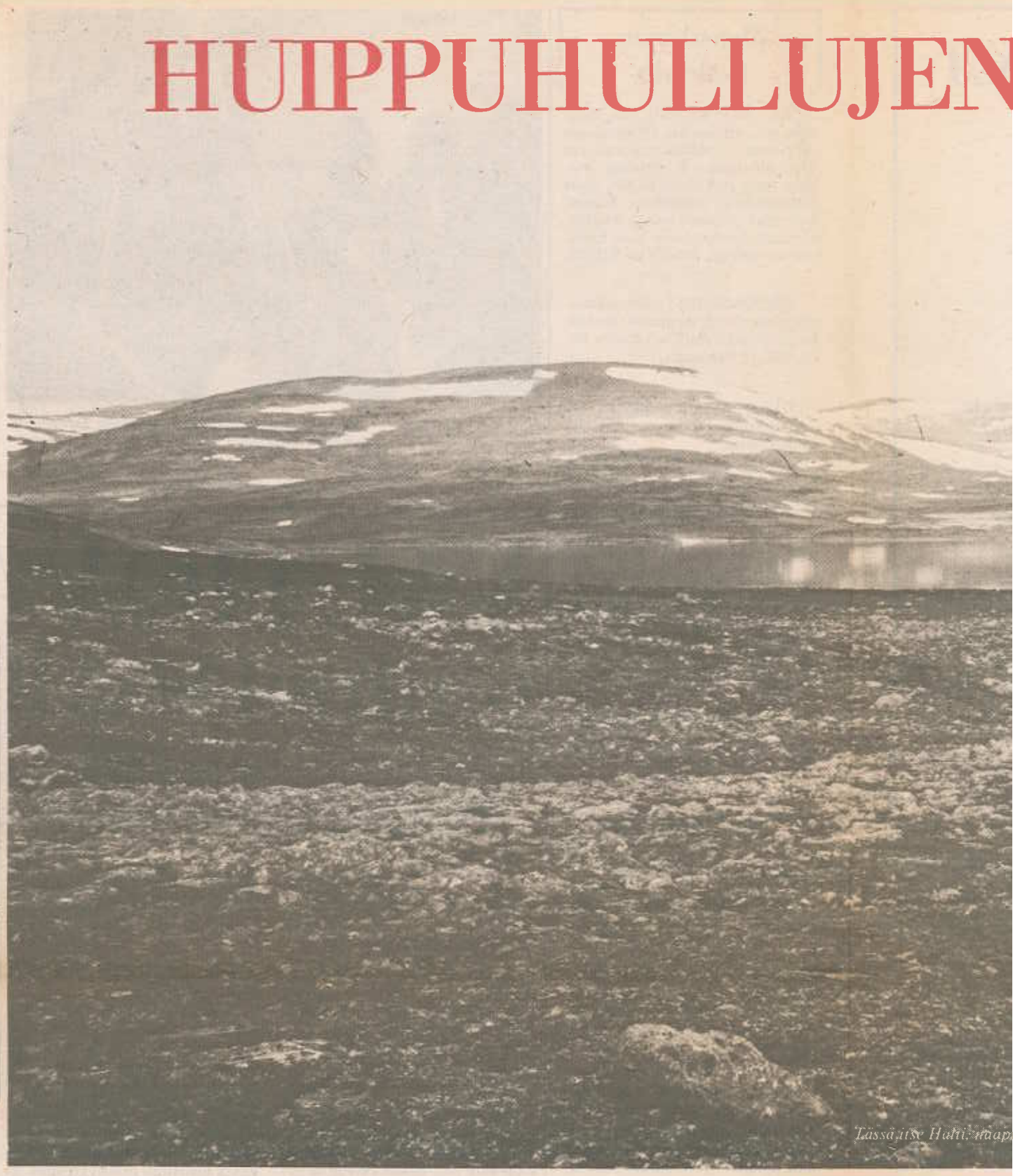
VR

HUIPPUHULLUJEN

Retkeily on siitä merkillinen harrastus, että se synnyttää muita harrasteita ja retkeilijä huomaa ennen pitkää harrastavansa valokuvausta, kalastusta, kasveja, lintuja, kiviä y.m. tai keräilevänsä mitä moninaisempia asioita vaikkapa punottuja tai punomattomia rintamerkkejä. Sitten ollaankin jouduttu keräilykierteeseen, josta ei juuri paluuta ole, kun merkkejä kerätessä on kerättävä tunturihuippuja, kilometrejä ja kokemuksia ja siinäpä se ruokahalu syödessä kasvaa.

Saivaaran laelta avautuu näköala yli hienon maiseman. Ensin tunturille on kiivettävä käsivoimin, mutta onpa sitten katsottavaakin.

Tässä itse Halti, maap

SIITÄ RETKESTÄ, josta puhua piti, tuli myös keräilyretki. Se oli kolmeviikkoiseksi suunniteltu vaellus Käsivarressa ja ehkä 300 km siinä matkaa kertyisi. Oltiin jo kuljettu Ailakkajärven rannalle maantieltä kun yksi kolmesta retkikumppanistani uskalsi julkaista toiveensa valloittaa kaikki kilometriä korkeammat tunturihuiput. Ajatus ensin tyrmistytti, olihan tuhatmetrisiä ainakin 23, ja sitten suututti kun ei kumppani aikaisemmin mitään puhunut. Olisi silloin suunniteltu toisin koko reitti. Kun noustiin Ailakkavaaralle ja sieltä nämä jättiläiset kurkottelivat vastaan, niin ajatus alkoi tuntua varsin houkuttelevalta.

Tierbmesvarri (1025 m) ja Jollanoaivi (1029) olivat ensimmäiset ja sitten seurasi muutama huiputon päivä. Porojärveltä Meekonjärvelle mentäessä noustiin Saivaaran huipulle. Olen aina pelännyt sellaisia korkeita paikkoja, joissa on niukasti jalansijaa siellä korkeammassa päässä ja Saivaara on juuri sellainen. Sitäpaitsi sen juurella on saamelaisten mukaan maahisen kenttä. Lupasin tuhatmetriset jättää rauhaan jos Saivaaralta alastulo onnistuisi, ja onnistuihan se. Vaan kuinkas sitten kävikään..... Meekonvarri (1020), Pihtsusnjunni (1090), Kuottuskaissi (1240), Halti (1327,9), Ridnitsohkka (1316,5), Kruunuoaivi (1232), Jeärdnoaivi (1014), Lovttokielas (1000), Kiedditsohkka (1200), Marfevarri (1080), Toskalharji (1026) — tuollaiset nimet ja muutama alle tuhatmetrinenkin siinä sivussa oli jo kohta vallattu sekä voiton huumassa joku Norjankin puoleinen patti. Rajan loukkaus on rikollinen teko, mutta kun jonkin lajin rikokset kymmenessä vuodessa vanhenevat ja tästäkin jo niin kauan lienee, niin uskalsin paljastaa. Jatkoimme Urttasvankkaan. Lossunibban (1190) valtaaminen ei ollut konsti eikä mikään, mutta Urttaspahta (1072) ja sen takana oleva Koddevarri (1054) tuntuivat jo pahaenteisiltä. Ne olivat paremminkin kivilohkareröykkiöitä kuin ystävällisiä tunturihuippuja. Olivathan ne muutkin varrit ja kaissat olleet rakkaisia, mutta nyt tuntui erityisen ankealta. Niinköhän Saivaaralla, maahisen kentän päällä annettu ja kohta mahtipontisesti rikottu lupaus tähän vaikutti. Seuraavana päivänä oli maisema luminen, olihan elokuu lopuillaan, mutta Urttasvarrille (1130) piti kuitenkin nousta. Tunturihuippu ja sieltä avautuvat näkymät aina yllättävät ja niin teki Urttasvarrikin. Se oli synkkäilmeinen niinkuin olisi värifilmi loppunut ja pitänyt jatkaa mustavalkoisella; lunta, rakkaa, pieniä järviä ja vieressä mahtava Kuottuskaissi. Tässä vaiheessa olisi pitänyt uskoa selvät merkit ja jättää valloitukset siihen, mutta kun Kieddoaivi, Kahperus, Altovarri, Kuonjarvarri ja Tuolljehuhput olivat siinä ihan kotimatkan varrella niin — kuljetaanpa siitä vaan poroaitaa pitkin Lossulta etelään ja poimitaan loputkin. Saanasta ei nyt ollut niin väliä, kun oli siellä käyty ennenkin ja se siinä oli maantien tuntumassa.

Se, joka on rakalla kulkenut sateessa, sumussa ja lumessa tietää, mitä se on ja tämä oli juuri sitä kaikkea. Liukkailla kivillä pomppiessaan rinkka selässä sitä helposti pomppii niiden helpompien kivien mukaan, eikä niinkuin kompassi näyttää. Näinhän siinä kävi, ja vaikka kuinka sovitettiin karttaa maisemaan ja päinvastoin, se ei onnistunut. Vasta pitkän ajan jälkeen kun tunnistettiin Kahperuksen seinämä ja ennen pitkää Kahperuksen kämppä, todettiin vielä Suomessa olevamme.

Olivat hävinneet huiputushalut siihen kivikkoon ja yksi kumisaappaan pohja oli kulunut puhki. Ne viisi jäivät valloittamatta ja samoin se ennenkäyty Saana. Ne ovat huiputtamatta edelleenkin, vaikka niillä maisemilla olen myöhemminkin käynyt ja olosuhteet ovat olleet suotuisat. Silloin matkan loppupuolella luonto kyllä, ikäänkuin sovitellakseen, pukeutui kauniiseen ruskaan, ja olihan kilometrejäkin yli 300 kertynyt, mutta jotenkin jäi kaivelemaan kun ei ajoissa myönnetty hävinneisyyttä, vaan piti vielä harhaankin mennä.

SIRKKA LAAKSO

SUSIKYRON A
tettäessä postitse ov
neet avaimen muka
neen saatekirjeen, jo

Susiky
käyttö

1. Tunturilatu r.y:n
nastaa itselleen
den Susikyrön av
toutuu palauttam
Tunturiladulle er
jäsenyydestä. Ava
takaisin.
2. Uuden avaimen
mk toistaiseksi.
omistaa entisen a
lunastaa käyttöoi
teen avaimeen 5
taan. Avaimia on sa
Suomen Ladun
Korkeavuorankatu
00130 Helsinki 13.
3. Avaimista ja niih
keuden lunastanei
ladun jäsenistä pi
teloa Suomen La
tossa.
4. Avaimen kadotess
ro on heti ilmoit
luettelon pitäjälle.

Hiirenkorvia Jatkoa 7.sivulta

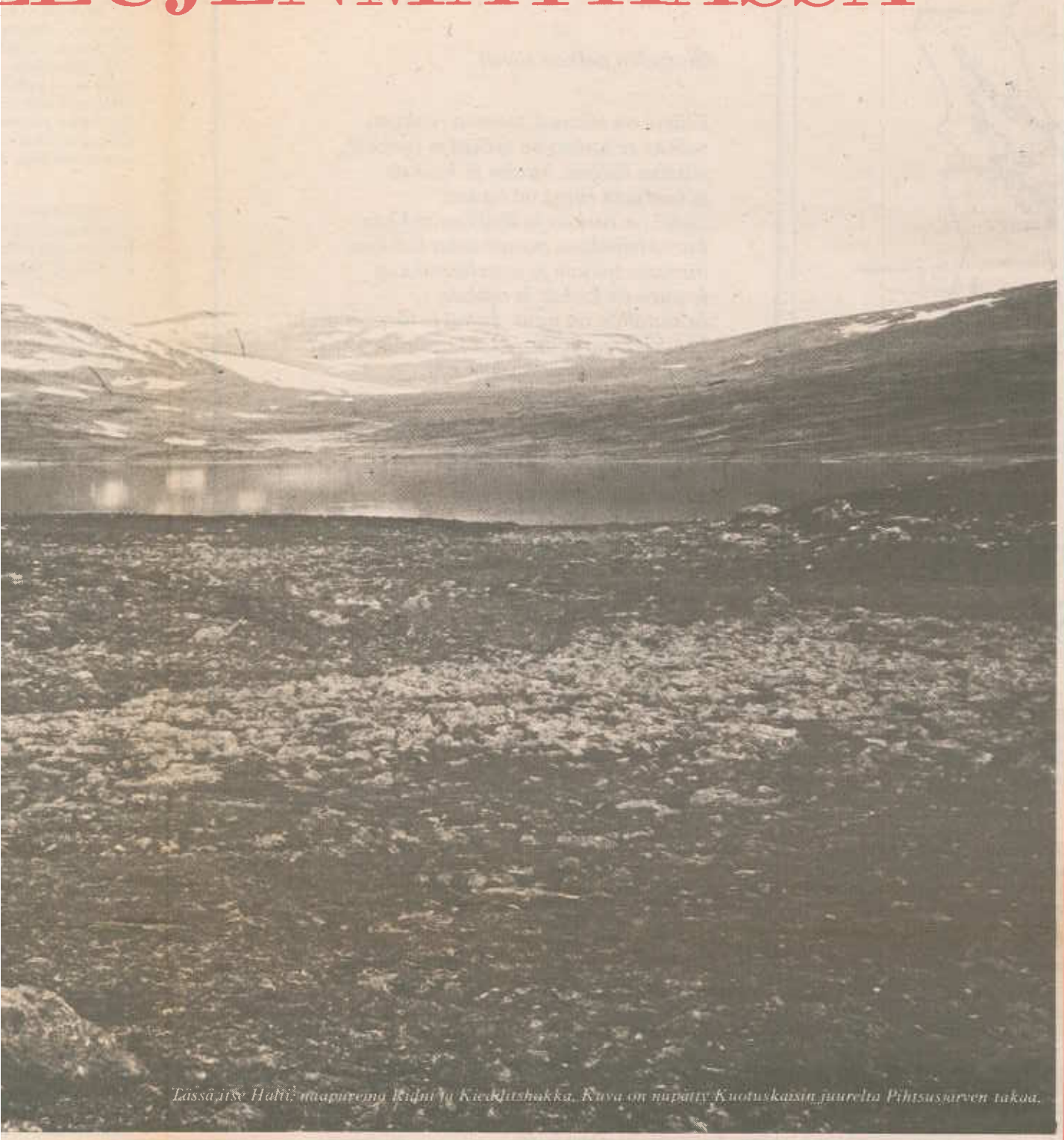
ruun laskeutuessamme olikin jo pahin keskipäivän helle. Alhaalla tuulensuojassa kiehasi räkkä kiukkuisesti, ja kuuma kostea ilma seisoi laaksossa. Aurinko paahtoi tukahduttavasti pilvettömältä taivaalta. Paikka toi sillä hetkellä mieleen, ei suinkaan paratiisia, vaan sen päinvastaisen. Yritettiin olla urhoollisia, juotiin jääkylmää vettä ja jäähdytettiin mustikkakeittokin lumihangessa. Koetettiin todeta luonnonkauneus räkkäpilvien läpi. Yritettiin nukkua rankisessa, mikä ei onnistunut. Neuvonpito päättyi siihen, että lastattiin lämmityslaitteet rinkat vielä selkään ja lähdettiin pois. Ei kestänyt kuolevaisten monta tuntia olla Paratiisissa, vaikka kaunistakin oli! — Sorvusojaa kohden siis. Vaulopään selännettä ylitettäessä jo ukkonen raskaasti jyrähteli, ja raskaiden sadepisaroiden saattelemina saavuttiin kämpälle.

Kämpällä pidettiin ensin juttua pois lähtevän porukan kanssa, ja sitten nukuttiin pusseissa kellon ympäri. Aamukahvien jälkeen käveltiin katsomassa Sudenpesän raunioita. Täysin ennallaan oli paikka edelliseen vuoteen verrattuna. Silloin tulimme sinne kaksi päivää palon jälkeen ja vielä saimme kantaa vettä takansijalle, mistä nousi savua ja liekkejäkin. Nähtiin nyt että oli metsä sentään jäljellä. Palailtiin Survusojan Hiltonille, syötiin lihapullia. Illan tullen lähdettiin pohjoiseen päin, ensi alkuun Aitovaara. Aitovaaran huipulla kahviteltiin. Suureksi hämmästykseksemme löytyi sieltä ikioma kenttäpullo, joka paikalle edellisenä vuonna oli unohtunut. Selvästi makasi keskellä tannerta, mutta ei ollut kelvannut kenellekään. Korjattiin seikkailun kokenut kapine hyväkuntoisena mukaan vaikkei mokomaa enää tarvittukaan. Marssittiin alas Kuotmuttijärvelle ja sieltä vihdoin Suomulle. Kopukkakin löytyi ja onnellisesti sujui virran ylitys. Snellmanin kämpän viileisiin suojiin asetuttiin nukkumaan, muita kulkijoita ei ollut.

Seuraavana aamuna, 29. 6, saatiin seuraksi kaksi valetajaparis-kuntaa, joiden kanssa hellepäivä sujui rattoisasti uiden, saunoen ja kahvia keitellen. Suomun vesi oli todella lämmintä, ei edes virkistänyt kunnolla. Illan tullen oli edessä lähtö, haikea lähtö kohti sivistystä. Enää yksi yö erämaan rauhaa. Pikkuhiljaa kuljettiin Suomun varren paljon poljettuja polkuja alajuoksulle päin. Jussi piiskasi vesiä virvelillään, mutta hellepäivän jälkeinen kirkas yö ei ollut parhaita tammukan ruokahaluille. Vaikka hitaasti yritettiin kulkea, tultiin sentään Suomun Villen tuvalle. Omistaapa Ville-vainaan perikunta melkoisen arvokkaan kappaleen isänmaata. Rupisuolijärvien ja Suomun välinen harju on avaraa hongikkoa, ja taitaa Punkaharju jäädä toiseksi. Ja kaunis, todella fantastisen kaunis on Ville-vainaan valitsema paikka mökilleen. Eteenpäin jatkoimme, ohi Jääkärikämpän aina Suomunsuulle asti. Siellä keiteltiin hernesoppaa ja kulutettiin aikaa. Aamun tullen seurasi operaatio Luton ylitys. Luttokönkäästä kahlattiin yli rinkat selässä. Virta oli paikoin kova, mutta hiukan kierrellen pääsi mukavasti, saappaat ja farmarit oli riisuttu ja vettä oli eihan-nimettömiin-asti. Olisi kuulemma kopukoitakin löytynyt alajuoksulta. Sitten hiljalleen tallusteltiin metsäautotietä kohti Raja-Jooseppia, välillä istuttiin tukkipinon varjoon huokaisemaan, sillä helle oli sanoin kuvaamaton. Oltiin ylen likaisia, vaikka saunottu oli 5 kertaa ja pyykkiä pesty 3 kertaa. Me "Karjaan kulttuurikarkurit" tiesimme kylvyn, puhtaiden lakanoiden ja kylmän Lapin kullan odottavan bussimatkan päässä. Silti oli mieleen hiipinyt haikeus, ja lähtö pois erämaasta oli tuskallinen. — Mutta lohdutuksena pois lähtijälle ovat aina uudet retkisuunnitelmat.

Ulla

LLUJENMATKASSA

Tässä jtse Hallit maapuromo kidni ju Kieskutshakka. Kuva on napatty Kuotuskaisin juurelta Pihtsusuarven takaa.

ERÄRETKEILYYN — LEIRINTÄÄN
Leko-majoitteita ● vaellusteltoja ● laavuja ● louteita ● rinkkoja ● makuusäkkejä ● keittövälineitä ● kaminoita ● erämuonia ● kokoonpantavia kanootteja ● kumiveneitä ● kompasseja ● karttalaukkuja ● sääskihuppuja ● jalkineita ja paljon muuta eräretkeilyyn erikoisliikkeestä.
UUTUUTENA KESTOEINESMUONAT.
Tutustu laajaan myyntinäyttelyymme ja myymäläämme tai tiedustele esitteitämme.
Palvelemme maaseutuasiakkaita myös postitse.
PARTIO AITTA
Yrjönkatu 34, 00100 Helsinki 10, puh. vaihde 643622

Hobbyna teltanteko?

Retkeilijän, varsinkin Lapinkävijän, varusteisiin kuuluu ehdottomasti teltta. Sen tulee olla ennen kaikkea kevyt ja joka suhteessa tarkoituksenmukainen. Kauppa pystyy tarjoamaan runsaan valikoiman jo mainitut vaatimukset täyttäviä malleja, mutta aina on joukossamme joku, joka uskoo omaavansa sen verran kärsivällisyyttä, että haluaa itse suunnitella ja valmistaa oman telttansa.

Toimeen tarttuessasi voi näistä vihjeistä olla Sinulle apua. Olemme nimittäin niitä retkeilijöitä, joilla jo on itse tehty teltta ja sadepuku sekä rinkansuojus että monenmoista pussia ja nassakkaa.

Teltan teossa suunnittelun ja leikkauksen lisäksi on yksi tärkeimmistä asioista ompelulanka. Jos kangas on nk. armeijan maastopukukankaan tyyppistä, sopii siihen parhaiten lanka nimeltä Koban. Sen olemme kokeilleet, ja tulos on hyvä. Lanka on "rakennettu" niin, että sisin osalangasta on synteettinen ja sen päälle on kierretty puuvillaa. Sillä on helppo ommella sekä sisä- että ulkotelttaa. Saumoista tulee kestäviä ja sateella puuvilla turpoaa juuri sen verran kuin pitääkin. Vedenpitävyys saumoissa on hyvä. Ainoa pulma langan hankinnassa on ollut se, että sitä ei ole ollut vähittäiskaupoissa myytävänä, koska sitä valmistetaan vain teollisuuden käyttöön, ja puola on suuri (5000 m), noin 10—11 cm korkea. Tavallisella kotikoneella ommeltaessa on puola asetettava esim. koneen taakse pöydälle niin, että lanka juoksee vapaasti ylöspäin konetta kohti ja sen jälkeen tapahtuu langan pujotus normaalisti. Tuo puolan koko on tietysti asia, joka tavallaan on harmittava, ehkä seurassanne on useitakin teltan tai sadepuvun tekijöitä, puhumattakaan erilaisista pusseista. Tällä langalla voi ommella nämä kaikki, ja seurahan voi esim. ostaa puolan lankaa ja myydä sitä edelleen jäsenilleen käytettäväksi vuoron perään. Hankintapulmaan olemme saaneet apua. Sokos tavaratalot ovat ystävällisesti lupautuneet toimittamaan tätä lankaa. Sokos tavaratalojen lankaosastojen hoitajat ottavat tilauksenne vastaan. Tilatessanne on langan artikkelinumero ja vahvuus sekä väritoivomus esitettävä. Siis

Art. N571M Koban n:o 75+
väri

Toiseksi vihjeeksi haluamme kiinnittää huomionne ompelukoneen neulaan. Kun ompelet telttaa, käytä aina pallokärkineulaa. Se ei riko kangasta ja ompelu on yhtä vaivatonta kuin tavallisella neulalla. Käytettäessä lankavahvuutta n:o 75 neulan numeron tulee olla 90.

Onnea yrityksellesi!

ANJA WESTERBACK

n ajan jälkeen
uperuksen sei-
ää Kahperuk-
in vielä Suo-

huiputushalut
ksi kumisaap-
ut puhki. Ne
atta ja samoin
. Ne ovat hui-
ikin, vaikka
myöhemmin-
eet ovat olleet
atkan loppu-
ä, ikäänkuin
tui kauniiseen
ilometrejäkin
a jotenkin jäi
ajoissa myön-
vaan piti vielä

A LAAKSO

ta hiukan kier-
asti, saappaat ja
u ja vettä oli ei-
sti. Olisi kuu-
in löytynyt ala-
iljalleen tallus-
etä kohti Raja-
stuttiin tukkipi-
aisemaan, sillä
aamaton. Oltiin
a saunottu oli 5
pesty 3 kertaa.
ttuurikarkurit"
uhtaiden laka-
Lapin kullan
atkan päässä.
inyt haikeus, ja
sta oli tuskalli-
dutuksena pois
a uudet retki-

Ulla

○ SUSIKYRÖN AVAIMIA lähetettäessä postitse ovat jotkut saaneet avaimen mukana vanhentuneen saatekirjeen, jossa olevat tiedot eivät pidä paikkaansa. Pyydämme anteeksi tapahtunutta ja julkaisemme siksi Susikyrön käyttöön liittyvät ohjeet uudelleen.

Susikyrö ja sen käyttöoikeus

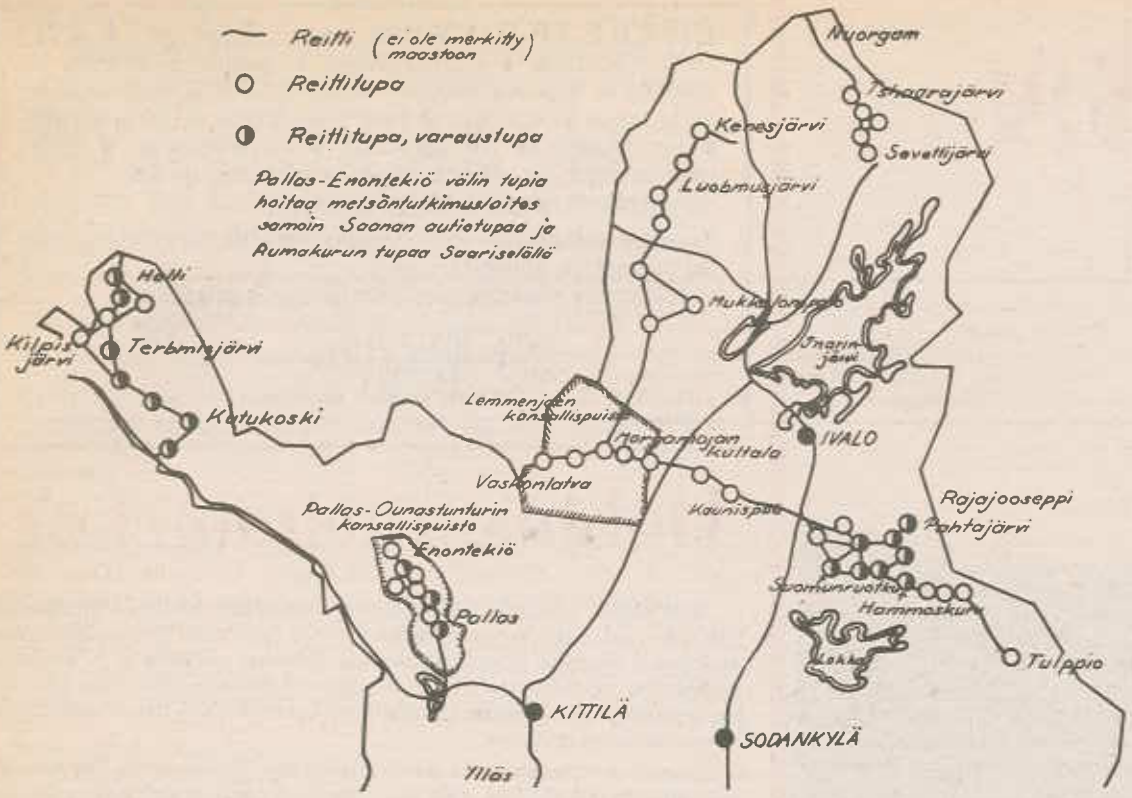
1. **Tunturilatu r.y:n jäsen voi lunastaa itselleen käyttöoikeuden Susikyrön avaimeen ja sitoutuu palauttamaan avaimen Tunturiladulle erotessaan sen jäsenyydestä. Avaimia ei lutakaisin.**
2. **Uuden avaimen hinta on 35 mk toistaiseksi. Jäsen, joka omistaa entisen avaimen, saa lunastaa käyttöoikeuden uuteen avaimeen 5 markan hintaan.Avaimia on saatavana vain Suomen Ladun toimistosta, Korkeavuorankatu 25 A, 00130 Helsinki 13.**
3. **Avaimista ja niihin käyttöoikeuden lunastaneista Tunturiladun jäsenistä pidetään luetteloa Suomen Ladun toimistossa.**
4. **Avaimen kadotessa sen numero on heti ilmoitettava avainluettelon pitäjälle.**
5. **Avaimen haltijalla on oikeus majouttua Susikyröön kaikkina muina paitsi Tunturiladun johtokunnan kurssi- ym. tilaisuuksiin erikseen varaamina aikoina. Näistä varauksista ilmoitetaan hyvissä ajoin Tunturiladun tiedotusvälineissä.**
6. **Avaimen haltijan perheen jäsenillä on oikeus käyttä samaa avainta, mikäli ovat Tunturiladun jäseniä.**
7. **Avaimen haltija saa tuoda mukanaan Susikyröön ainoastaan yhden ulkopuolisen henkilön (ei jäsenen). Tästä on tehtävä merkintä Susikyrön vieraskirjaan.**
8. **AVAINTA EI SAA LUOVUTTAA TUNTURILADUN ULKOPUOLISEN HENKILÖN KÄYTTÖÖN.**

SUSIKYRÖN KÄYTTÄJILLE:

1. **Kirjoita vieraskirjaan nimesi, koripaikkakunta, saapumispäivä ja avaimesi numero HETI Susikyröön saavuttuasi. Poistumispäivämäärän voit lisätä lähtiessäsi.**
2. **Älä levitä varusteitasi ympäriinsä. Rinkan voit säilyttää kämpän ulkopuolella olevalla telineellä.**
3. **Tee tilaa muille kämpään tulijoille.**
4. **Koirien ym. lemmikkieläinten tuominen Susikyröön on ehdottomasti kielletty.**
5. **Älä tuo vauvaikäisiä lapsia Susikyröön tungosaikana (esim.pääsiäisenä).**
6. **Pyri noudattamaan hiljaisuutta klo 23.00 jälkeen ja käyttäydy muutenkin häiriötä tuottamatta.**
7. **Älä tupakoi kämpässä, elleivät muut siellä olijat siihen suostu.**
8. **Suksien voiteleminen ja tervaaminen kämpässä on kielletty.**
9. **Säästä vajassa olevia puita, mikäli mahdollista. Tontilta löytyy kesäiseen aikaan paljon käyttökelpoista jätepuuta, jota voit kerätä varastoonkin.**
10. **Puukassa (punainen pakki seinällä) on kiitollinen täydennyksestä.**
11. **Ole varovainen tulen käsittelyssä. Käytä nestekaasulaitteita ohjeen mukaisesti.**
12. **Keittokatoksen käyttöä suositellaan, varsinkin kesällä.**
13. **Noudata saunan lämmitysohjeita. Pidä saunaa silmällä lämmityksen aikana — palovaara.**
14. **Saunan pata ja vesisäiliö on tyhjennettävä käytön jälkeen. Tämä on erittäin tärkeää kylmänä vuodenaikana. Puhdista myös sauna, pesuhuone ja pukuhuone sekä peseytymisvälineet jälkeesi.**
15. **Aseta käyttämäsi Susikyrön tarvikkeet ja työkalut käytön jälkeen paikoilleen.**
16. **Lähtiessäsi lyhyellekin retkelle lukitse kämppä, kellari, sauna ja vene.**
17. **Ennenkuin poistut Susikyröstä**

— **kanna puulaatikko täyteen pilkottuja puita,**
— **sammuta kaikki tulisijat,**
— **siivoa jälkesi,**
— **sulje ikkunat,**
— **lisää vieraskirjaan poistumispäivämäärä, ja**
— **lukitse kaikki ovat (kämpän ovi TAKALUKKOON).**

SOPU SIJAA ANTAA!

Miten on käyttäydyttävä AUTIOTUVISSA

Metsähallitus antoi viime syksynä uudet ohjeet autiotupiensa käytöstä. Metsähallituksella on kaikkiaan noin 120 autiotupaa, joista kuuttakymmentä se nyt nimittää reittituvaksi. Reittituvat muodostavat yhtenäisiä retkireittejä, joiden käyttöä metsähallitus suosittelee.

Metsähallituksen autiotupahuoltulee tästä lähtien keskittymään nimenomaan näihin reittitupiin. Varsinaisten retkireittien ulkopuolelle jää vielä suuri määrä autiotupia, joiden huollosta metsähallitus ei siis enää nykyisessä määrin vastaa.

Autiotupa — reittitupa, varaustupa

Autiotupa on yleisnimike ja karttaan merkitty autiotupa voi todellisuudessa merkitä useitakin erillisiä majoitusrakennuksia. Reittitupa on reittiverkostoon kuuluva autiotupa, jossa voi olla pelkästään ilmainen majoitushuone tai sekä ilmainen että maksullinen puoli eli varaustupa. Varaustupanimike merkitsee siis reittituvan maksullista osaa, jota aiemmin kutsuttiin nimeltä tunturitupa. Varustukseltaan molemmat tupatyypit ovat samanlaisia. Varaustuvan etu on se, että yösija voidaan varata jo ennakolta. Näin tupaan sopiminen on varmaa.

Yksi yö vai kauemmin?

Autiotupaohjeen mukaan autiotupa on tarkoitettu yleensä yhden yön majapaikaksi. Hätätapauksissa tästä säännöstä voidaan poiketa. Autiotupien sijainnista johtuen muutamissa niistä sallitaan myös useamman yön yöpyminen. Järjestysääntöjä laadittaessa asia käsitellään kunkin tuvan kohdalla erikseen ja retkeilijäin mielipiteet otetaan tuolloin huomioon. Yökohtaisella rajoituksella metsähallitus pyrkii estämään autiotupien huvilakäytön ja pitämään tuvat alkuperäisessä tarkoituksessaan retkeilijöiden käytössä.

Moottorikelkkailijoiden yöpymistä rajoitetaan

Metsähallituksen ohjeen mukaan moottorikulkuneuvolla liikkuva ei saa yöpyä reittituvassa. Normaalit pelastus-, virka- ja työtehtävät ovat kuitenkin poikkeuksia tästä säännöstä. Huvikelkkailijoille kehitetään omia reittejä, joiden avulla vähennetään kelkkailun luontaistaloudelle aiheuttamia haittoja. Paliskuntien kanssa tehdään tupakohtaisia sopimuksia.

Kulkijan käskyt pitävät edelleen

Reittitupien huolto on autiotupaohjeessa jätetty sekä tupien käyttäjien että metsähallituksen huoleksi. Metsähallitus huolehtii:
— peruskorjauksista
— vuosikorjauksista
— huollosta
— perusvarustuksesta

Metsähallitus siis tuo mm. polttopuut rankoina tuville. Retkeilijän tehtävänä puolestaan on:
— polttopuiden teko
— tulisijan puhtaanapito
— tuvan ja ympäristön puhtaanapito
— tuvan järjestyksestä huolehtiminen
— merkintöjen teko vieraskirjaan

Vieraskirjamerkintöjen avulla metsähallitus pystyy entistä paremmin huolehtimaan autiotupien kunnossapidosta.

Tiedotusaineisto kasvaa

Jokaiseen reittitupaan tulee myös ilmoitustaulu ja sen yhteyteen nykyistä runsaammin erilaista tiedotusaineistoa. Reittituvista tulee jatkossa löytymään mm.: alueen kartta retkireittisuosituksineen, pelastustoimintaohje, paloturvallisuusohje, järjestyssääntö, hintataulukko sekä varusteluettelo. Tuvan sijainnista riippuen taululla voi olla muitakin ohjeita. Vieraskirja on telineessä ilmoitustaulun luona. Osa tiedotusaineistosta on erityisessä kansiossa.

Tupakohtainen järjestyssääntö

Kunkin reittituvan järjestyssääntö laaditaan yhteistyössä tupien käyttäjien kanssa. Järjestyssäännöissä huomioidaan mm. tulen käsittelyyn ja jätehuoltoon liittyviä asioita kuten myös luontaiselinkeinojen vaatimukset.

Tämän retkeilykauden alkuun ei läheskään kaikkiin ohjeen vaatimiin uudistuksiin päästä, vaan ohjeen vaatimat muutokset toteutetaan siinä tahdissa kuin se on mahdollista. Niinpä esim. järjestyssääntöjä ei saada kevään aikana kaikkiin tupiin.

Autiotupaohjeessa korostetaan varovaisuutta avotulen käytössä. Tarvittaessa avotulen tekoa saatetaan joutua eräillä alueilla ohjaamaan vain tarkoitukseen varatuille paikoille.

Yösijan ennalta varaaminen

Viime vuosikymmenen lopulta peräisin oleva yösijan ennaltavaraamisjärjestelmä on säilytetty myös uusien ohjeiden mukaan. Reittituvan maksullinen puoli eli varaustupa (Saariselällä ja Käsivarressa yht. 15 kpl) voidaan varata kätevimmin seuraavasti:

Varaaja ottaa yhteyttä kirjeitse tai puhelimitse palvelupisteeseen, tekee ennakkovarauksena varaustupiin aikomansa yöpymissuunnitelman mukaisesti. Tämän yhteydenoton toivotaan tapahtuvan vähintään kaksi viikkoa ennen retken alkua. Palvelupiste lähettää varaajalle postisiirtokortin, jossa on mainittu maksun eräpäivä. Varaaja saa sitten maksettuaan ja retkelle tullessaan palveluspisteestä postisiirtokortin kannan esittäessään haluamiinsa tupiin avaimen.

Mainitun varausmaksun lisäksi retkeilijän on syytä varautua myös muuhun rahanmenoon. Palvelupiste velkoo nimittäin kaksi markkaa henkeä ja vuorokautta kohti kuitinkirjoitus- ja palvelumaksua sekä vaatii annettavasta avaimesta 20 markan panttimaksun, jonka saa takaisin avaimen palautettuaan.

Jos varaaja ei ole maksanut eräpäivään mennessä, varattu paikka voidaan antaa toiselle. Suositus on siis, että ennakkovaraukset tehdään vähintään kaksi viikkoa ennen retken alkua. Mikäli tilaa on, voidaan varaus saattaa voimaan myöhemminkin ja maksu peritään tällaisessa tapauksessa palvelupisteessä. Tyhjäksi jäänyt varaustuvan vuodesija voidaan ottaa käyttöön myös maksamatta etukäteen tekemällä varaustuvan vieraskirjaan maksusitoumusmerkintä.

Varausmaksut ja palvelupisteet

Palvelupisteinä toimivat tänä talvena, kuten aiemminkin: Saariselän retkeilykeskus, Kiilopään retkeilykeskus ja Kilpisjärven retkeilykeskus. Käsivarressa yksittäisten henkilöiden ennakkovarauksia otetaan vastaan talvikaudelle 15. 2. ja kesäkaudelle 15. 5. jälkeen. Ohjatuilla retkillä ja Saariselällä ei ole tällaista rajoitusta. Pallas-Ounastunturin tupiin avaimet saa Pallas-tunturin ja Hetan matkailuhotelleista.

Metsähallituksen määräämä varausmaksu vuorokautta ja henkeä kohti on tällä hetkellä 15 markkaa. Tästä on kuitenkin joitakin alennusmahdollisuuksia. Jos kyseessä on aluemetsänhoitajan hyväksymä ohjattu retki, on varausmaksu 10 markkaa henkeä ja vuorokautta kohti. Perheittäin tapahtuvaa retkeilyä tuetaan siten, että perheen päältä peritään vahvistettu varaustupamaksu eli 15 mk, vaimolta 10 mk ja saman perheen alle 16 vuotiailta lapsilta 5 mk kultakin. Muilta kuin pohjoismaalaisilta varaustupamaksu on 30 mk. Ohjattujen retkien vetäjien tulee ottaa yhteys paikallisiin aluemetsänhoitajiin, Länsi-Lapissa amh. Hämäläiseen (puh. Pello 21) ja Saariselän tuvista amh. Koivistoon (puh. Ivalo 294). Varaustuvan käyttäjän on siis maksettava yhdestä yöstä varaustuvassa yksin liikkuessaan 17 mk + 20 mk avaimen panttimaksuna, jonka hän saa takaisin palauttaessaan avaimen. Kukin seuraava yö maksaa siis 17 mk. Ohjatun retken osanottaja joutuu maksamaan kustakin yöstä 12 mk.

Reittituvan varusteet

Jokaisessa majoitushuoneessa on ohjeiden mukaan jo mainittujen ilmoitustaulun ja -kansion sekä vieraskirjan lisäksi kaksi kattilaa, paistinpannu, patalappuja, vesisanko ja -kauha, jätesanko ja -kori, kaksi pesuvatia, lattiaharja, rikkalapio, hellakoukku, hiilihanko sekä patjoja. Lisäksi reittituvasta löytyy kirves varavarsineen, saha vararetineen, rautakanki, lapio, rautaharava, lehtiharava tai katuharja, nuohousvälineet, tuhka-astia ja palokalusto. Varusteiden säilytyspaikka ilmoitetaan varusteluettelossa.

Pelastuspalvelua parannetaan

Pelastuspalvelua pyritään ohjeen mukaan tehostamaan yhdessä paikallisen virkavallan kanssa. Tupiin tulee mm. pelastusahkiot, viittoihin etäisyysmerkinnät ja pelastushenkilöstöä tullaan kouluttamaan.

Kairankulkijan muistilista

Retkeily vaatii erätietojen ja -taitojen lisäksi rehtiä käytöstä, ikivanhojen erätapojen noudattamista. Nykyajan retkeilykulttuurissa entistä tärkeämmällä sijalla on luonnonsuojelu, onhan se myös retkeilymahdollisuuksien suojelua. Retkeilyn lisääntyminen on tuonut mukanaan myös paljon kielteistä, pois kitkettävää käytöstä ja tapaa. Retkeilylle vieraiden ilmiöiden poistaminen on jokaisen retkeilijän velvollisuus, perustuuhan jokamiehen oikeutemme tiettyjen käyttäytymissääntöjen noudattamiseen. Jos emme niitä noudata erämaiden kirjoittamaton laki joudutaan pian kirjoittamaan.

Muista siis kairoilla kulkiessasi:

- **Sinulla on oikeus liikkumiseen luonnossa — nauti siitä ja suo sama oikeus toisillekin**
- **älä roskaa luontoa ja tupia — viihdyt itsekin paremmin**
- **älä kaada keloja tai pystypuita — säästä polttopuuta**
- **retkikeitin on turvallinen — vältä avotulta. Jos se on välttämätön, käytä maapuuta. Jätä autiotupaan pilkotut puut myös tulijalle.**
- **jätä porot rauhaan — helpotat poromiesten työtä**
- **autiotuvat ovat levähdyspaikkoja, — yötä ehkä kahtakin varten**
- **autiotuvat ovat retkeilijöitä ei motoristeja varten**
- **korjaa itse pienet viat, ilmoita isoista tuvan hoitajalle— tee merkintäsi vieraskirjaan — se voi pelastaa henkesi**
- **älä pura kiukkuasi luontoa tai tupia turmelemalla, kerro mielipiteesi vieraskirjan sivulla. Seuraavalla kerralla on kertomasi puutteet ehkä korjattu.**

RUSKAPOLKKA

(Karjalan polkan sävel)

Elämä on riemua, riemua ruskass,
vaikka se joskus on työssä ja tuskass,
nousua laskua, huulta ja kaskua
ja tunturin rinne on laskea.
Siellä on ruskaa ja siellä on rakkaa,
kurukivipeltoa, poronvasan kakkaa,
hirvasta tokkaa ja sopulinnokkaa
ja puro on kirkas ja makea.
Ja sünähän on puut, kahvi ja tarpeet muut,
hei, hetki on tullut, kun Lapinkin hullut
levosta nauttii ja rauhan saa.

Elämä on riemua, riemua ruskass.
lepoa huipulla, kulkua puskass,
pounua suota ja ottiatuota
sitten sitä rinnettä ripeää.
Ruskass on väriä, hehku ja ratto,
keltainen punainen purppuramatto,
maassa ja puussa ja kirvisen suussa
kaikki on kaunista kipeää.
On iltasavua ja alle havua,
kun yötulen aika ja erämaan taika
kulkijaa kohtaa ja koskettaa.

Aksentti

Ikäsusi Tauno Saksala on poissa

Joulun jälkeen tuli tieto, että retkitoverimme Tauno Saksalan ote vaellussauvasta on kirvonnut. Vielä vähää ennen, käydessämme sairasvuoteensa äärellä, oli Taunolla retkeilyyn ja Lappiin liittyvät asiat mielessä. Mielenkiinnolla hän katseli viimeisimpiä retkikuviamme ja kertoili omistaan, vaikka matka viimeiselle vaellukselle oli jo hänen osaltaan alkanut.

Tauno tunnettiin Tunturikerho Kolbman piirissä persoonallisuutena, miehenä johon saattoi aina luottaa ja johon myös luotettiin. Aina hän oli valmis antamaan panoksensa, lähtemään tai tulemaan, kantamaan kortensa kekoon. Kuitenkaan hän ei tuonut milloinkaan itseään esille, vaan pysytteli vaatimattomana taka-alalla.

Hänen retkipolkunsa oli pitkä ja koukeroinen kiertäen Lapin eräamaita ristiin ja rastiin, tunturilta toiselle, milloin rinkka selässä milloin ahkiossa uurtaen jäljen latunsa päälle. Tuttuja olivat Taunolle tunturit, leppoisaa ja sopuisaa meillä muilla hänen kanssaan kulkea. Meillä, hänen retkitovereillaan olikin ilo tuntea Tauno ehkä aidoinmillaan erämaan sylissä leiritulilla tai autiomajan hämäryydessä, jolloin saimme nauttia hänen laajoista ja monipuolisista tiedoistaan luonnosta. Viihdyimme hänen seurassaan hänen kertoessaan kokemuksistaan. Hänellä oli tuo ihmeellinen taito vapauttaa ja kohottaa laskenut tunnelma omaleimaisella huumorillaan, jonka kärki suuntautui useinmiten häneen itseensä.

Saattaessamme Taunoa viimeiselle matkalleen tunsimme jokainen sydämissämme, että ne ylistävät sanat, jotka hänestä lausuttiin eivät lausuttu turhaan. Kaipauksella toivomme hänelle keveitä polkuja kulkea. Hänen muistonsa seuraa meitä retkipoluillemme esimerkkinä miehestä, jonka paikkaa kerhomme riveissä ei täytä kukaan.

YKÄ

LIITYN TUNTURILADUN JÄSENEKSI

Nimi..... Synt.....

Ammatti .....

Osoite .....

Puh..... Jäsenmaksu 10 mk/vuosi

- **TUNTURILADUN jäsenenä sinulla on oikeus**
  - **lunastaa oman tunturikämppämme Susikyrön avain, hinta 35 mk.**
  - **kaivaa kultaa Susiäytsissä**
  - **saada jäsenlehtemme Tunturilatu sekä Latu ja polku**
  - **alennuksia Suomen Latu ry:n osanottomaksuista.**
- **LIITY TUNTURILATU ry:n jäseneksi tällä lipukkeella ja postita se täytettynä osoitteella**

Tunturilatu ry.
Korkeavuorenkatu 25
00130 HELSINKI 13

Tunturisusien ja tunturimielisten Ulko-Tammion-retki

Ulkomeren saari ja Lapin tunturit, ne ovat kaukana toisistaan. Jotakin niissä on kuitenkin yhteistä, joka meitä lapin kävijöitä viehättää, sekä kokoaa kasvavassa määrässä.

Se on kai maan ja meren yhteinen juhla, lumen ja jään vapautumisesta. Sitä saaristo tervehtii kevään kukkasin juuri 6—8. 6.

Olette joukolla taas tervetulleita vieraaksemme.

Muutamia ohjelmakohtia.

Saaristoaiheinen luontopolku voi tarjota myös kysymyksiä Lappi aiheesta.

Viestihiihdossa joukkueilta vaaditaan nyt myös vauhdin ja taidon lisäksi jotain muutakin. Mutta mitä?

Tunturiladun johtokin kertonee perinteellisesti kuulumisia sekä vastailee kysymyksiin.

Iltanuotio lauluineen ja valoisan yön tunnelmat, taustana aava rannaton meri.

Mauri kertoilee saariston unohdetuista asioista.

Viime kerralla se oli nuorten salaiset rakkausasiat.

Mitä lienee nyt tulossa?

Ystävien tavatessa täytyy olla aikaa myös keskinäiseen neuvonpitoon, sekä pieniin päiväuniin.

Tuokaa myös omat ohjelmanne ja ideanne mukananne, majoitteiden ja muonan lisäksi.

Me varaamme isot alukset kuljettamaan teidät yli meren. Mutta ilmoittakaa tulostanne ennakolta, viimeistään viikkoa aikaisemmin, ja myös se, lähdettekö perjantai-illan vai lauantai aamun lähtöön.

Sihteerimme Tuula Kokkosen tavoitatte osoitteesta, Pajamäentie 9 B Karhula puh. 952 63526. Toimeen puh. 952 63100/757.

Lähdöt Karhulasta riippusillan laiturista, 6. 6. klo 20.00. 7. 6. klo 10.00. Paluu Karhulaan sunnuntaina noin klo 17.00.

Kuvassa (alla) viime keväisen saaristoretken taitoviestihiihdon lähtömerkki on annettu. Joukkueet vasemmalta, Tampere, Helsinki ja Karhula. Kuva paljastaa Tampereen hienon lähtötekniikan. Puheenjohtaja Yrjö osaa asiansa täsäkin.

Hiirenkorvia

Jatkoa 8. sivulta

koko matkan ihailla Jaurun kanjonia. Pisti myös silmään kunnanraja Sodankylän ja Savukosken välillä. Selvästi näytti olevan linja metsään käsisahalla hakattu — ehkä työttömyystöinä? — Perillä Tahvon tuvalla löytyi tyhjä, kodikas ja supersiisti kämppä. Ei ollut Tahvo tuvassa. Saunottiin erinomaisessa saunassa, ja makeitten löylyjen jälkeen kastauduttiin Tyyrojassa. Aah nirvana! Saunakahvit kämpän hämärässä lämpimässä, ulkona tihkusade ja +14 ast. C.

Juhannusaatto valkeni pilvisenä ja harmaana. Aamumurkinoitten jälkeen oli tarkoitus lähteä pitkin Vongoivia kiertelemään, mutta lähtö jonkin verran viivästyi. Naa, killa sitä kerkiää. Vihdoin klo 18.45 löysimme itsemme Povivaaran huipulta, minne oli tassuteltu jyrkän Tyyrojan kurun kaltaita. Sompion yllä makasivat musteensiniset pilvet, jotka hitaasti kohosivat luoteeseen. Niiden takana punersi taivas. Näkyvyys oli ehkä kilometrin pari, ja turhaan tähyilimme Korvatunturinkin suuntaan. Alkava sateen ripinä rajottikin jaloittelumme siihen, ja lähdimme alamäkeä takaisin. Paluumatkalla löytyi oikea lapsenpäänkokoinen korvasienten isä, joka kämpällä kiehautettuna, silputtuna ja ruskistettuna siirtyi odottaviin vatsoihin. Oli särvintä, sano. Senjälkeen aloiteltiin aattoillan viettoa saunan ja lättyjen merkeissä. Sadekin suvaitsi tauota ja lätyt paistuivat tunnelmallisesti pihanuotiolla. Tuli vietetyksi juhannus keskellä korven rauhaa (ilman korpikuusen kyyneleitä), mutta keskiyön auringosta ei nimenomaan tänä yönä vilahdustakaan.

Seuraavana päivänä, 24. 6, odoteltiin alkuun sateen taukoamista, turhaan. Vihdoin päätettiin painua sekaan vaan ja jätettiin kämppä seuraavien haltuun. Kohta Pittikuolpunalle noustuamme taivas selkeni ja pikku hiljaa tuli aurinkokin esiin. Asteltiin kaunista korpimetsää Iso-ojalle päin ja tarkoitus oli ohimennen nähdä myös Talkkunan kammin rauniot. Kaunis on Iso-ojankin laakso, suorastaan villin koskematon, kurun pohja paikoin jänkäinen. Kynttiläkuusia jälleen korven tuntua tehostamassa. Arvioidulla kammin paikalla seistä könötti Iso-ojan rannalla ihastuksekseemme aivan oikea pieni kämppä, oikein hypersupernamu kahden hengen savupirtti. Todettiin tölli pitkän kahvitauon arvoiseksi sentään, kun ei yöksi ehditty tähän jäädä. Pihalla istuskeltiin ja lueskeltiin lähes parikymmenvuotista vieraskirjaa. Eivät täällä turistit mellasta! Ne varsinaiset kammin rauniotkin löytyivät, makaavat maatumassa aivan pienen matkan päässä töllistä. Käytiin vielä katselemassa rajavyöhykkeen poroaidalla. Ihan saman näköisiä ovat puut ryssänkin puolella. Sitä samaa Saariselkäähän se, huokaus. — Sittempä alkoikin nousu ylämäkeen Vesilintupoikainpään rinnettä kohti. Ja siellä ylhäällä paljakkarinteessä, siellä kukki valkoinen Phyllodoce! Muutaman neliömetrin alueella tämä kurjenkanervan valkoinen värimuunnos kasvoi selvästi erottuvina mättäinä. Haltioituneena kaivoin esiin putkea ja lähilinssiä ja ryömiskelin maassa hakien eri kuvakulmia lähipotreteille. Suostuin lähtemään vasta, kun Jussi lopullisesti kyllästyi, muutenkin kuulemma konttaan jatkuvasti nenä ruohoissa kiinni. Edellinen valkoinen Phyllodoce tuli kuvatuksi Terbmisvankassa vuotta aikaisemmin, mutta sillä kertaa Staalo varasti filmin. Nyt piti toivoa suopeampaa mieltä tunturitontulta. — Tyytyväisyyttä puhkuen noustiin sitten ylös Lokan Alen muurivaaralle ja matka jatkui ylhäällä pitkin selännettä. Laen tuulensuojaisella lompololla kiehautettiin kahvit. Yö oli kaunis, pientä cirruspilveä taivaalla. Idän tunturit kaartuivat sinertävinä ja salaperäisinä. Ja rakkavyöhykkeiden lomassa kukkivat uuvana, sielikkö ja kurjenkanerva. Vihdoin aamutuulen viritessä laskeuduttiin alas Anterijoelle ja särkevin jaloin saavuttiin Keskon kämpälle. Unta ei tarvinnut odotella, tajunta palasi vasta illalla klo 19, jolloin sitten juotiin "aamu" kahvit.

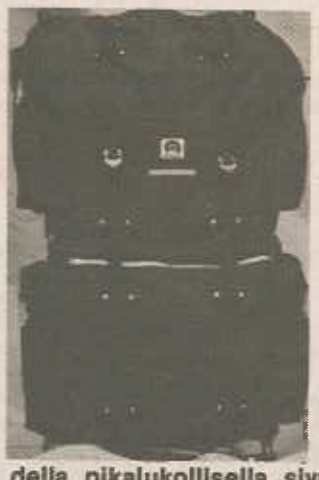
Vielä varsinaisesti syöpöteltyämme odoteltiin yötä. Taivas oli kirkas, ilmapuntari nousussa (Keskolla on sellainenkin kapine), lämpötila alimmillaan +13 ast. C. Klo 01.00 26.6. lähdettiin kohti Muorraa. Kauniit olivat Kaarreojan varren koivupuutarhat varsinkin raikkaassa yökasteessa, eikä räkäkään oikein jaksanut lentää. Purnuvaaran rinteeseen unohduttiin pitkäksi aikaa istumaan varhaisen aamuauringon suloisesti lämmittäessä. Vuoret siinsivät ja oli hyvä olla. Jatkettiimpa sitten taas, ja selänteeltä aukenivat tutut maisemat. Tiyhtelmäkurua alas saavuttiin Muorralle, missä vanha ruoktu löytyi tyhjänä, ja sen katolla kukki tuhannen tuhatta pientä valkoista metsätähteä. Pihalla kivipöydän äärellä lueskeltiin vanhoja vieraskirjoja, ja vihdoin nukuttiin pitkät nautinnolliset päiväunet ruoktun viileässä, helteen läkähdyttäessä ukona. Ilta päivällä sitten saunottiin ja uitiin ja hernekeitot syötiin. Kahlasi vielä joen yli paikalle pari tuttua kollegaa, joiden kanssa pidettiin pitkät puhdepuheet.

Vihdoin takkatuli hiipui, ja aurinko kääntyi Lumikurun suuntaan. Lähtö oli edessä. Oli jälleen siedettävän viileätä kulkea. Ensialkuun suuntasimme Lumikuruun. Mutta mikä näky — hävitys ja hautausmaa. Taivas oli vihastunut ja antanut käydä vuosisadan myrskyn, mitä vanhat valkorunkoiset eivät kestäneet. Oli runkoa pitkin ja poikin, katkennutta, kaatunutta. Kaikki kauneus katoaa — sen totesimme. Vuosisataan ei tule Lumikuru ennalleen tämän väkivaltaisen harvennuksen jälkeen. Oliko Lumikuru sittenkin ollut liian kaunis turistien katseitten raiskattavaksi? Meille jäivät muistoksi monet kuvat kukkivista pihlajista ihka ensimmäiseltä retkeltämme.

— Jotakin vanhasta Lumikurusta oli sentään koskematta. "Kaikkein pyhin", kurun perimmäinen ja suojaisin osa, oli verraten hyvin säilynyt. Mieliala mollissa pidettiin hiljainen kahvitauko, minkä jälkeen alettiin nousta kohti Pirunporttia. Portin suulla istuttiin auringonpaisteessa ja pidettiin jäähyväiskatsantoa Muorran takaisiin maihin, ilma vahvasti autereinen. Sitten läpi kivisen kurun, missä lännenpuoleisella suulla kukkia rehoitti Dryas-niitty. Jussi jäi maahan pitkäkseen ruohonkorsi suussa, kun allekirjoittanut konttaili lapinvuokkojen parissa. Sitten Ukselman selänteelle noustua torkahdettiin tunturinummella, suloista oli ja pieni tuuli kävi, ei räkkää. Ja vielä Ukselman huipullakin käytiin istuskelemassa ja tuulta haistelemassa. Suunnilleen joka rinteessä oli siis maattu ja paistatettu päivää, ja niinpä Paratiisiku-

Jatkuu 4. sivulla

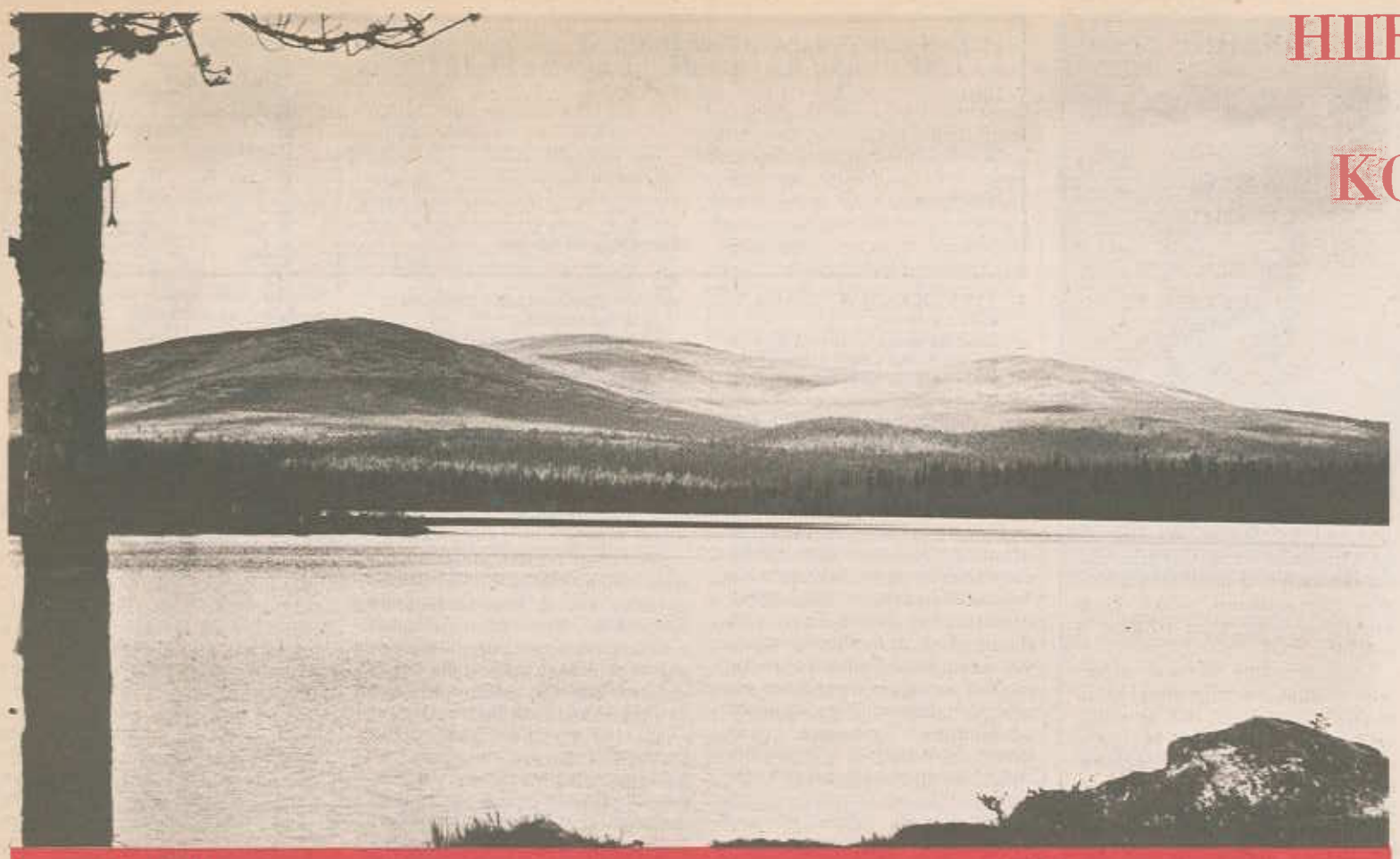

JÄNKÄ-LUXUS

mallisuojattu REPRINKKA-uutuus • kaksiosainen • molemmat osat irroitettavissa • topatut kantoremmit voi irroittaa rungosta ja liittää yläosaan, jolloin meillä on selkäreppu • molemmat osat varustettu kahdella pikalukollisella sivutaskulla • PVC-nailonreppukangasta • teline Dur-alumiiniputkea 19 mm • paino n. 1,9 kg • tilavuus n. 60 l.

OY PETEMA
RAUMA
938/11 333

Näkymä Luirojärveltä.

HIIRENKORVIA JA KORVASIENIÄ

Siulan ruoktua, ja tuossa tuokiossa marssittiin yli Virpperhautavaaran. Ihailtiin mykistyneinä Siulaojan ja Jaurun mahtavia kuruja, missä sirot kynttiläkuuset kohoavat pitkinä kurunpohjan sammalmatolta. Vielä on Suomessa tosi korpea kulkijan nähdä ja kontionkin elää. Pakahduttavan kaunis oli Jauru syvällä kanjonissaan, eikä sitä voinut toistaa kameran optiikka hyvälläkään yrityksellä. Entä itse Siulan ruoktu! Ensi huomio oli, että katto oli vaihtanut väriään vihreäksi. Ruoktuun astuessamme kävi ilmi, että se oli luxusluokan kämpäksi muuttunut. Oli tiivistetty ja tilkitty, oli uusi pöytä, penkit, koko keittiön puoli, oli uusi kamiina. Verona oli mennyt iso vanha takka sekä saunahommelit. Missähän se Vilpertti parka enää uskaltaa pesiä? Mutta täytyy idylli nähdä muussakin kuin maatuvissa hirsiläjissä. Hyvin pystyy Siula jälleen retkeilijöitä majoittamaan, talvellakin. Kauan eläköön Siulan ruoktu. — Ja kun Siulaojan varren korvasienet olivat

KAIRAN KUTSU oli kuultu. Tällä kertaa erityisenä himona oli saada nähdä tunturikoivu hiirenkorvalla, ja siksi ajankohtakin lähdölle oli varhainen. Sumussa ja tihkusateessa ajoimme Ivaloon, ja sadetta oli kuulemma pohjoisessakin pitänyt lähimmät kaksi viikkoa. Vaan kun 16. 6. klo 18.50 lähdimme astelemaan Kiilopään kuvetta, oli sää kuin morsian. Ilta-aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta ja pieni tuulenviri kävi. Räkkä ei vielä ollut edes syntynyt, ja tunturit olivat meidän! Rinkat painoivat n. 20 kg ja 32 kg, mutta olipa askel kevyt. Ja todellakin tunturikoivu oli hiirenkorvalla, paikoin vasta silmut turposivat. Sileä tunturinummi oli täynnä sielikön kirpeänpunaisia nuppuja, ja viipymälumet koristivat kuruja ja varjoisia rinteitä. Alkutunnelmat korkealla tulimme yli Niilanpään ja Rautupään sileiden selänteiden ja laskeuduimme alas Rautulammen kämpälle. Lähestyessämme lisääntyi melusaaste, ja perillä totesimme majailevan 28-päisen rippikoululeirin K:n seurakunnasta. Osa paleli pihalla roitovalkean äärellä, joka oli rakennettu metsähallituksen vedättämistä kelopölleistä. Jutustelun ja kahvittelun jälkeen lähdimme päättäväisesti astelemaan alas koivuvyöhykkeeltä Rautuojan varteen, mistä asentosija löytyi. Jäiseen maahan eivät tahtoneet teltan maakiilat mennä, ja olivat rinkatkin huurteessa. Mutta yhtään ei paleltu, ja käki kukkui tunturinkupeen koivikossa.

17. 6. herättiin kuumaan auringonpaisteeseen. Helle ilman ainoatakaan hyttystä — ainutkertainen lapinkokemus. Aamukahvien jälkeen lähdettiin Lankojärveä katsomaan, kun oli aikaisemmin näkemättä jäänyt. Mutta kas, rippilapset olivatkin nukkuessamme siirtyneet sinne. Olivat kuulemma koko yön apostolit polttaneet pilkkeitä kahden vaakapöllin välissä. — Söimme siis, jättinakkeja ja perunamuhennosta, minkä jälkeen aloimme siirtyä Padagovan suuntaan.

Poropolku vei pitkin kaunista Suomun vartta. Suomu itse tumma, tyyni ja rauhallinen, houkutteli kahvitauolle rantatörmälleen. Vihdoin Paasjoen laskun tienoilla tulimme kahlaamosta yli suunnitelmien mukaan, vettä oli puolireiteen, olipa vähän viileätä ja märkää. Padagovan kämpällä näytti pari ihmistä nukkuvan, joten yövyttiin telttaan. Aamulla tuli teltassa niin kuuma, että siirryttiin tyhjentyneen kämpän viileään unia jatkamaan. Kummasti se tunturi-ilma raukaiseekin. — Aamukahvien ym. viivyttelyiden jälkeen koitti lähtö vasta klo 16.05. Kuljettiin ylös Palovangan laaksoa selviä polkuja pitkin. Ensimmäiset merkit räkästä. Pitkin jokivartta sopivia asentopaikkoja vieri vieressä. Mutta asentoahan ei aiottu, vaan herkkusienirisoton jälkeen marssittiin pikkuhiljaa ylös Vaselmapään selänteelle ja nähtiin se ylistetty ja mainostettu maisema: Sokosti Luirojärven takaa Pitkin rinneterassien poropolkuja sitten laskeuduttiin alas kohti Luirojoen luusuaa, mistä hyvin saappaissa pääsi yli. Kämppätaajama uinui hiljaisena yöttömässä yössä. Kaksi nukkujaa Kuuselan kämpässä, kaksi rajamiesten kämpässä. Hiltonissa Högforsin hellalla paistettiin ne korvasienet, jotka Palovangasta oli poimittu, ja ihailtiin auringon punoitusta Lupukan takaa sekä allekirjoittaneen turvonnutta varvosta.

19. 6 aamukahvin jälkeen seurasi majanmuutto rajamieskämpän idylliin, olivat saksalaiset suksineet

Tammukkaa tavoittelemassa.

aamulla tiehensä. Oleiltiin ja pidettiin siestaa, syötiin lihapullia ja makaronia. Illan alkaessa viileä lähdettiin ylös Sokostille. Se oli meidän kolmas visiittimme Ukko Sokostin tykö, ja olipa Ukko ennallaan. Yhtä komeat maisemat näytti tälläkin kertaa, ja sää nytkin kuin morsian. Siellä ylhäällä — "in my solitude" — sopi miettiä maailman menoa. Ja alas tultua odotti jo lämpiävä sauna. (Kommentti: älköön hyvänen aika saunoja hävitettäkö erämaasta!!) Ehti Jussi sinä yönä olla vielä kalojenkin narrina.

Seuraava aamu koitti helteisenä ja räkkäisenä. Eipä voinut ajatella vaellusta ennen yön tuloa. Ja yökulkijoiksihan oli totuttu jo vanhastaan kesäisillä selkosilla. Pidettiin siis taas siestaa, jutusteltiin mukavien ihmisten kanssa, syötiin jättinakkeja, muusia ja kermakastiketta. (Eläköön kuivamuonapussit ja foliot). Illan tullen tehtiin lähtöä Hammaskuruun. Sää autereisen sumuisen kostea, myöhään illalla 22 astetta varjossa. Yritettiin kulkea vähän etäämpänä Sokostinojan suosta, mutta räkkää oli niin maan p:leesti, oli tuskaisen kuuma ja rinkkakin äityi painamaan. Naa naa, killa se niin soma olla kairassa. Kuitenkin kahvitauko Kärppäjärvillä kohensi oloa suunnattomasti. Loppumatkan juhlallinen kynttiläkuusikko teki mielen suorastaan hartaaksi, ja vihdoin Hammaskurulla painuttiin tyytyväisinä pusseihin. Olipa vielä edelliseltä vuodelta tuttuja kulkijoita kämppäkaverina.

Aamulla 21. 6 oli heti 28 astetta varjossa. Käytiin Hammaskodalla maahisia etsimässä. Kostea oli vielä talven jäljiltä, muuten erinomainen yösija. Mutta: Hilton vie vieraat, ja Staalo saa asustella rauhassa. — Iltayöstä kiivettiin Vuomapään huipulle, ja ahdisti henkeä muukin kuin ylämäki. Todella vaikuttavat näkymät vinoissa yöauringon säteissä. Näkyi Korvatunturikin vallan selvästi selkeässä säässä. — Alhaalla kämpällä mietittiin jatkoa. Tuhlatako ihana vilpoinen yö nukkumiseen, vai lähteäkö oitis? Lähdettiin oitis, klo 01.45 kohti

siirtyneet pannusta vatsaan, siirryimme me laverille siestan ajaksi maate.

Suloisten unien jälkeen herättiin pilviseen iltapäivään. Hernekeitot syötiin, ja kun olin pessyt kämpän ikkunat puhtaiksi hyttysvainaista, kävi selvästi ilmi että oli alkanut Esteri vettä viskoa. Lämpötila laski tunnissa parissa 22:sta 17:een. Pienessä sateen välissä sitten pisteltiin pikamarssia Tahvolle. Ehti kuitenkin nenään tunkeutua märän kuusen ja sammalen haju, ja ehdittiin

Jatkuu 3. sivulla

Talkkunakammi on kämpistä idyllisimpiä.

Lumenviipymä rinteessä.